

Govern d'Andorra

MEMÒRIA DE l'ÀREA DE CONVENIS I RELACIONS INTERNACIONALS

Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats
Sant Julià de Lòria, 14 d'octubre del 2024

Informe

Índex

1. Introducció	p. 3
2. Organització Internacional de la Francofonia	p. 4
3. Consell d'Europa	p. 22
4. UNESCO, Escoles associades de la UNESCO, Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO, Nacions Unides	p. 26
5. 7a Trobada de joves científics	p. 52
6. XXIII Jornada de les ciències	p. 59
7. Dissetenes Activitats d'humanitats	p. 64
8. Ensenyament de la llengua i la cultura portuguesa a les escoles d'Andorra i Conveni de cooperació educativa amb la República de Portugal	p. 68
9. Conveni Hispoanoandorrà en matèria educativa	p. 73
10. Conveni Francoandorrà en l'àmbit de l'ensenyament	p. 74
11. Participació als <i>Conseils d'École</i> del sistema educatiu francès	p. 75
12. 40a Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra	p. 76
13. VII i VIII edició del premi internacional Antoni Calvó Armengol	p. 79
14. Comissió Nacional d'Accés i d'avaluació de la Documentació	p. 81
15. Gestió econòmica i financera	p. 84

1. INTRODUCCIÓ

La missió de l'Àrea de Convenis i Relacions Internacionals se centra a donar suport al seguiment de l'aplicació dels convenis en matèria educativa signats amb Espanya i França i de la cooperació educativa amb Portugal, i a fer el seguiment dels convenis internacionals ratificats per Andorra en l'àmbit de l'educació.

S'encarrega també de redactar els informes requerits pels organismes internacionals sobre educació.

En relació amb els tres sistemes educatius, organitza activitats que donen suport a l'ensenyament en els tres sistemes educatius, com són la Jornada de les ciències, les Activitats d'humanitats, la Trobada de joves científics i les activitats de la Francofonia.

Coordina la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra.

Finalment, programa i organitza la Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra, la vocació de la qual és analitzar temes d'actualitat amb rigor i exhaustivitat i des d'una perspectiva pluridisciplinària.

Aquest curs escolar també ha coordinat el premi internacional Antoni Calvó Armengol.

Participa a la Comissió Nacional d'Accés i Avaluació de la Documentació.

2. ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL DE LA FRANCOFONIA

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	NA	AP	A
Organitzar per a les escoles dels tres sistemes educatius presents a Andorra unes activitats de caràcter voluntari per commemorar el Dia Internacional de la Francofonia 2024			X
Respondre als qüestionaris de l'OIF			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

L'organització de les activitats ha anat a càrrec de l'Àrea.

2.2. Recursos financers, interns i externs

S'ha disposat d'una partida específica de 18.393 €, el Ministeri d'Afers Exteriors ha aportat uns 2.300 € per als tallers sobre Leonard da Vinci, l'Aliança Andorranofrancesa 200 € i la CNAU 200 € més per als concursos de la francofonia 2024.

3. Difusió i temporització de les activitats per a la Francofonia 2024

3.1. Exposició "Néandertal". Exposició concebuda i realitzada pel Museu d'Història Natural de París

Considerat durant molt de temps un ésser primitiu, el neandertal és reconegut com a un humà. Amb el suport d'un disseny gràfic colorit i il·lustrat, l'exposició explora molts temes: Com vivia l'home del neandertal? Com era? Quines eren les seves pràctiques culturals? Quin va ser el grau d'encreuament entre neandertals i l'*Homo sapiens*? Quines van ser les causes de la seva extinció?

Els panells: Neandertal, l'exposició; Un dia en la vida del neandertal (I, II); Els primers descobriments; Tot en múscul; Ornaments i pigments; El temps de la vida; En altres parts del món? El temps d'una espècie; Hipòtesi de desaparició; Els neandertals vistos pels artistes.

3.1.1. Dates i nombre de visitants

La valoració de l'exposició és molt positiva. La concepció i els continguts estaven molt ben treballats. És el tercer any consecutiu que es proposa als centres educatius.

Escoles	Visitants i dates
Col·legi M. Janer	400 alumnes. Del 22 de gener al 9 de febrer del 2024
Total	400 alumnes

3.2. Exposició “Dessine-moi l'écologie”. Exposició concebuda i realitzada per Cartooning for Peace i patrocinada per FEDA cultura

Aquesta exposició aborda de manera lúdica qüestions relacionades amb la contaminació, la gestió de residus i la biodiversitat per tal de sensibilitzar joves i adults sobre el canvi climàtic i per animar-los a implicar-se més per a un món més sostenible.

L'emergència ecològica és tal que ja no podem ignorar-la. L'últim informe del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic ens informa que l'increment de les temperatures per sobre d'1,5 °C tindrà conseqüències molt greus per al clima, les espècies... Onades de calor sense precedents, sequeres mortals, glaceres foses, aigües creixents, augment dels desastres naturals... L'escalfament global és el principal repte de la nostra generació i, cal témer, dels que encara no han arribat. A més hi ha tots els problemes relacionats amb la contaminació, l'escassetat d'aigua, l'ús de pesticides en la indústria agroalimentària... És per això que Cartooning for Peace, una xarxa internacional de dibuixants de premsa decididament compromesos en la lluita pel medi ambient, va crear per a principis del 2020 l'exposició itinerant “Dessine-moi l'écologie”.

L'exposició també respon a les demandes dels professors, que han manifestat la necessitat de disposar de recursos d'educació ambiental. La mostra aborda qüestions relacionades amb la contaminació, la gestió de residus i la biodiversitat amb l'objectiu de conscienciar els joves sobre el canvi climàtic i animar-los a implicar-se més per a un món sostenible. Són onze panells (100 x 150 cm). L'activitat va adreçada a alumnes de segona ensenyança, formació professional i batxillerat.

3.2.1. Dates de l'exposició i nombre de visitants

Escoles	Visitants i dates
Lycée Comte de Foix	40 alumnes. Febrer 2024

Total	400 alumnes

La valoració de l'exposició és molt positiva. Es el tercer curs que es proposa als centres educatius.

3.3. Exposició “Océans”. Exposició concebuda i realitzada pel Museu d’Història Natural de París

Les Nacions Unides han proclamat la Dècada de la ciència oceànica per al desenvolupament sostenible (la Dècada dels oceans), que va començar el 2021, per donar suport als esforços per revertir el cicle de disminució de la salut dels oceans i garantir-ne la sostenibilitat.

L'exposició proposa el descobriment d'una biodiversitat insospitada, allunyada de la costa i de figures conegudes, i sensibilitza sobre les amenaces a l'oceà.

Desconegut durant molt de temps perquè té un accés difícil, l'oceà és el refugi d'una vida fascinant. L'exposició ofereix un viatge al cor d'aquesta biodiversitat, lluny de la costa i de figures conegudes, i sensibilitza sobre les amenaces que pesen sobre el medi ambient. L'exposició tracta de la biodiversitat marina i medis naturals extrems.

La valoració de l'exposició és molt positiva. Es el segon curs que es proposa als centres educatius.

3.3.1. Dates de l'exposició i nombre de visitants

Escoles	Visitants i dates
Universitat d'Andorra	400 estudiants. Del 6 al 24 de novembre del 2023
Total	400 estudiants

3.4. Exposició “Nous et les autres. Des préjugés au racisme”. Exposició concebuda i realitzada pel Museu de l'Home de París

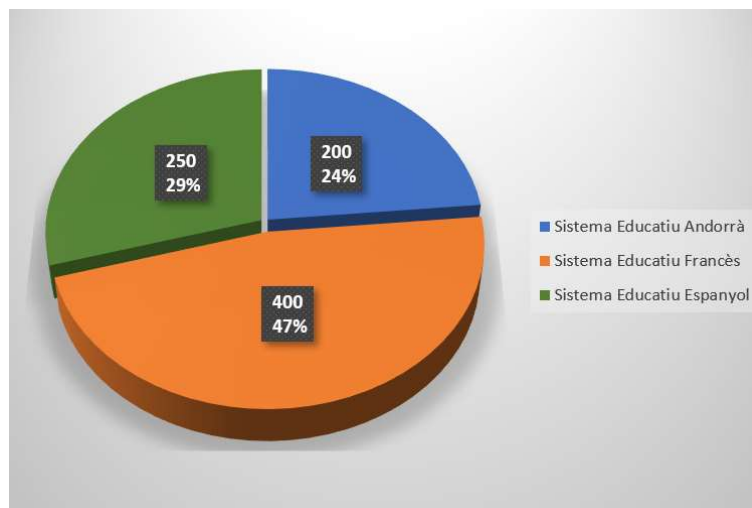
Són 10 panells (85 x 200 cm): Què és la raça? Tots som racistes? Què ens diuen la història i la ciència sobre aquest fenomen?

Aquesta exposició ciutadana posa el públic davant de les seves pròpies representacions. A la cruïlla de l'antropologia, la biologia, l'economia, la sociologia i la història, i en suport dels descobriments més recents, desxifra els fenòmens de racialització i mostra que el racisme és una construcció social.

3.4.1. Dates de l'exposició i nombre de visitants

Escola	Data i hora
Centre de Formació al Llarg de la Vida	Del 23 d'octubre al 30 de novembre del 2023 200 estudiants
Lycée Comte de Foix	Del 19 de desembre del 2023 al 30 de gener del 2024 400 alumnes
Escola Andorrana de Batxillerat	Del 5 de febrer a l'1 de març del 2024 200 alumnes
Col·legi Sant Ermengol	Del 18 al 27 de març del 2024 250 alumnes
Total	1.050 alumnes

La valoració de l'exposició és molt positiva.

3.5. Exposició “Dessins pour la paix”. Exposició concebuda i realitzada per Cartooning for Peace

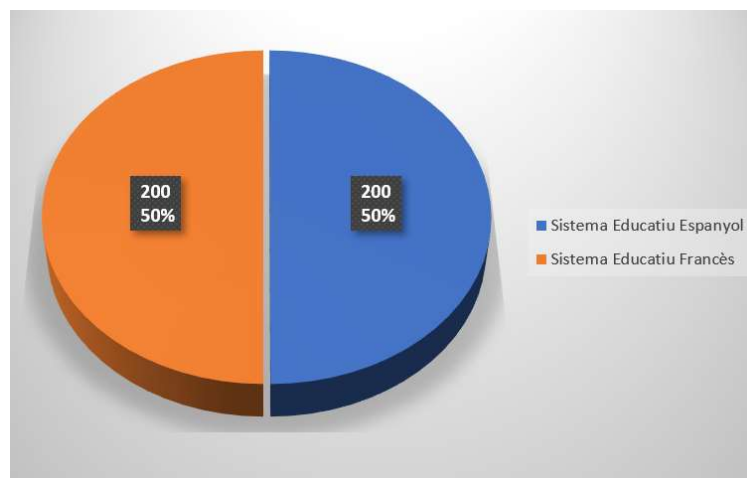
Cartooning for Peace és una associació fundada l'any 2006 per Kofi Annan i Plantu, formada per una xarxa de dissenyadors compromesos que lluiten amb humor pel respecte de les cultures i de les llibertats i proposen als centres escolars exposicions i activitats sobre la llibertat d'expressió.

Són 11 panells (100 x 200 cm).

3.5.1. Dates de l'exposició i nombre de visitants

Escoles	Visitants i dates
Col·legi Janer	Gener 2024 200 alumnes
Lycée Comte de Foix	De l'1 al 26 de març del 2024 200 alumnes
Total	400 alumnes

La valoració de l'exposició ha estat molt positiva. És el setè curs consecutiu que es proposa l'exposició a les escoles.

3.6. Exposició “Tous migrants”. Exposició concebuda i realitzada per Cartooning for Peace

La mostra organitzada per l'associació Cartooning for Peace explica el recorregut complicat dels immigrants a través de dibuixos de premsa d'arreu del món. Des de les raons per les quals marxen dels seus països d'origen fins als processos d'integració en un món nou, passant pels obstacles que es troben en el viatge. Són 13 panells (100 x 20 cm).

3.6.1. Dates de l'exposició i nombre de visitants

Escoles	Visitants i dates
Centre de Formació al Llarg de la vida	Gener 2024
Total	400 alumnes

3.7. Concursos “Dis-moi des mots sur le podium » i “Redis-moi des mots sur le podium”

3.7.1. El concursos “Dis-moi des mots sur le podium” i “Redis-moi des mots sur le podium”

En el marc del Dia Internacional de la Francofonia (20 de març del 2024), el Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats, la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO i l'Aliança Andorranofrancesa han organitzat dos concursos: “Dis-moi des mots sur le podium” i “Redis-moi des mots sur le podium”.

L'edició 2024 convida aquest any a apropiar-se del vocabulari de l'esport i de l'Olimpisme.

Les 10 paraules escollides que recullen la temàtica són: adrénaline ; aller aux oranges ; champion ; collectif ; échappée ; faux-départ ; hors-jeu ; prouesse ; mental ; s'encorder.

3.7.2. Els guanyadors de l'edició 2024

3.7.2.1. Els guanyadors de “Dis-moi des mots sur le podium”

El jurat del concurs nacional de redacció de la francofonia 2024, format per: Jean Michel Armengol i M. Àngels Ruf, s'ha reunit a Sant Julià de Lòria el 14 de maig i ha decidit:

Atorgar el premi en la categoria C a la classe de primer de segon cicle de segona ensenyança (3r A) de l'Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma.

Atorgar el premi en la categoria B a les classes de cinquè i sisè de tercer cicle de primera ensenyança de l'Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa.

Atorgar el premi en la categoria A a la classe de quart de segon cicle de primera ensenyança de l'Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa.

El premi té un valor de 250 euros en cada categoria per a la compra de llibres.

3.7.2.2. Els guanyadors de “Redis-moi des mots sur le podium”

El jurat del concurs nacional de redacció de la francofonia 2024, format per: Jean Michel Armengol i M. Àngels Ruf, s'ha reunit a Sant Julià de Lòria el 14 de maig i ha decidit:

Atorgar el premi en la categoria 2 als alumnes Joel González i José Valberrio de segon de primer cicle de segona ensenyança (2n A) de l'Escola Andorrana de segona Ensenyança de Santa Coloma.

El premi té un valor de 100 euros.

El lliurament dels premis s'ha fet els 13 i 16 de juny respectivament a l'Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de a Casa i Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma.

Han participat en l'activitat 300 alumnes de les escoles andorranes.

3.8. Tallers sobre Leonardo da Vinci

Leonardo da Vinci és un dels genis més grans de tots els temps, que va exercir el seu talent en tots els àmbits del coneixement humà. Inventor de la tècnica de l'esfumat, és el pintor del quadre més famós del món: la “Mona Lisa”. Enginyer formidable, també va deixar esbossos que anticipen molts invents moderns: màquines voladores, vehicles blindats... Da Vinci era un geni polifacètic, que volia entendre-ho tot sobre el misteri de la vida. Crear un invent, pintar un quadre o dibuixar un esbós anatòmic era el mateix enfocament per a ell: “El pintor ha d'esforçar-se per ser universal.”

El taller ha consistit en una presentació de l'artista seguida d'una activitat artística.

Ha anat a càrrec de Julie Michard, professora de plàstica.

3.8.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència i nombre de tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Escaldes-Engordany	100 alumnes. 5 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Andorra la Vella	80 alumnes. 4 tallers
Lycée Comte de Foix	80 alumnes. 5 tallers
Escola Francesa de Santa Coloma	80 alumnes. 5 tallers
Escola Francesa del Pas de la Casa	44 alumnes. 3 tallers
Escola Francesa d'Andorra la Vella	160 alumnes. 8 tallers
Escola Francesa d'Encamp	80 alumnes. 4 tallers
Escola Francesa d'Escaldes-Engordany	106 alumnes. 5 tallers
Escola Francesa de Sant Julià de Lòria	24 alumnes. 1 tallers

Total	754 alumnes. 40 tallers

S'han dut a terme 40 tallers que han aconegut 754 alumnes: 180 alumnes de les escoles andorranes i 574 de les escoles franceses.

La valoració dels tallers és molt positiva. Es proposarà un altre tema per al curs vinent.

3.9. Tallers dietètics sobre l'alimentació equilibrada

Els tallers han anat a càrrec de la dietista Katia Durich.

En el taller s'ha explicat als infants per què s'ha de menjar variat i el que són els nutrients (proteïnes, midons, greixos,...), imprescindibles per créixer bé. Menjar millor també ens ajuda a preservar el planeta i fomentar el consum responsable.

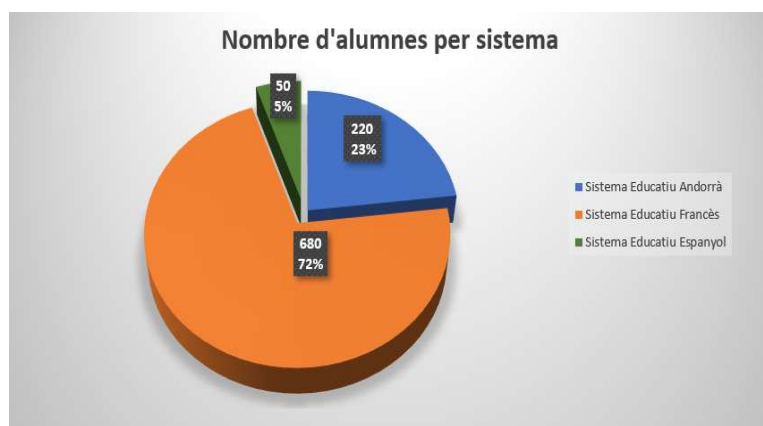
3.9.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència i nombre de tallers
Escola Francesa d'Andorra la Vella	300 alumnes. 15 tallers
Escola Francesa d'Encamp	140 alumnes. 7 tallers

Escola Francesa de Santa Coloma	80 alumnes. 5 tallers
Escola Francesa d'Escaldes-Engordany	40 alumnes. 2 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria	40 alumnes. 2 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Canillo	20 alumnes. 1 taller
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Encamp	40 alumnes. 2 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Ordino	40 alumnes. 2 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Escaldes-Engordany	80 alumnes. 4 tallers
Col·legi Sant Ermengol	50 alumnes. 2 tallers
Escola Francesa d'Ordino	120 alumnes 7 talers
Total	950 alumnes. 48 tallers

La valoració dels tallers és positiva. Aquesta activitat es proposarà el curs vinent.

Han participat en l'activitat 950 alumnes. 230 de les escoles andorranes i 720 de les escoles franceses i 50 alumnes del sistema educatiu espanyol.

3.10. Taller d'escriptura *Jacques Prévert, jouer avec les mots*

Ha anat a càrrec de la mestra Nathalie Menant.

A Jacques Prévert li agradava jugar amb les paraules i els sons. Es divertia associant-los amb humor per crear poemes divertits o tristos, que parlen de la vida quotidiana, de la naturalesa, de l'escola, de la llibertat, de l'amor i de la guerra... En aquest taller es proposa a l'alumne de descobrir l'autor i submergir-se en el seu univers ple d'emocions, descobrint els seus poemes.

3.10.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència i nombre de tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Escaldes-Engordany	20 alumnes. 4 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Encamp	55 alumnes. 3 tallers
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Canillo	24 alumnes. 1 taller

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria	55 alumnes. 3 tallers
Total	154 alumnes. 11 tallers

La valoració del taller és molt positiva. Aquesta activitat es proposarà el curs vinent. Hi han assistit 154 alumnes de les escoles andorranes perquè només es podia realitzar els dimecres a la tarda que és el dia en què la mestra del sistema educatiu francès té lliure.

3.11. Contacontes per a maternal

Per al sistema educatiu francès (maternal), el 9, 10 i 11 abril amb la narradora Véronique Bussière.

3.11.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència
Escola Francesa de la Massana	46 alumnes. 3 espectacles
Escola Francesa d'Ordino	66 alumnes. 3 espectacles
Escola Francesa de Canillo	41 alumnes. 2 espectacles
Escola Francesa del Pas de la Casa	25 alumnes. 1 espectacle
Escola Francesa d'Andorra la Vella	160 alumnes. 6 espectacles

Total	338 alumnes. 15 espectacles

Per al sistema educatiu andorrà (maternal i primera ensenyança), el dimecres a la tarda amb la mestra i narradora Claude Adroguer-Detcheverry.

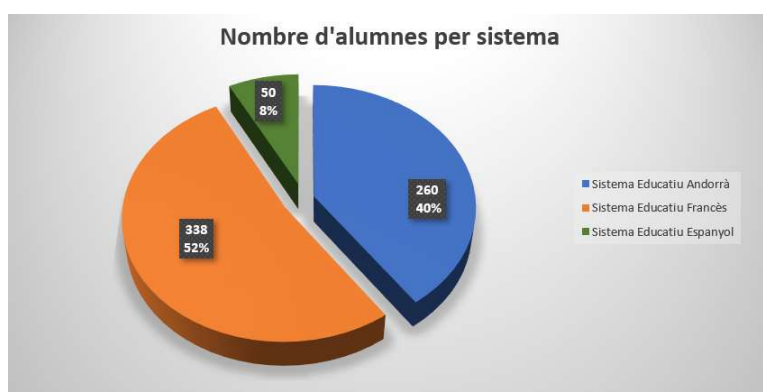
3.11.2. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Assistència
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria	100 alumnes. 5 espectacles
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Encamp	60 alumnes. 3 espectacles
Col·legi Sant Ermengol	50 alumnes. 2 espectacles
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Canillo	40 alumnes. 2 espectacles
	40 alumnes. 2 espectacles

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Ordino	
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa	20 alumnes. 1 espectacle
Total	310 alumnes. 15 intervencions

La valoració ha estat positiva. Aquesta activitat es tornarà a proposar el curs vinent.

Hi han assistit 310 alumnes de les escoles andorranes i 338 alumnes de les escoles franceses.

3.12. Taller de lectura *Louise et la poupée de Madras*

A les Antilles, C. Chemarin estudia la relació entre llenguatge, història i poder, abans d'explorar el teixit de records i la (re)construcció de la identitat. Les seves observacions troben la seva culminació en l'escriptura. Va ser guardonada amb el Prix Méditerranée Roussillon 2021 pels seus paisatges narratius als Pirineus Orientals. El 2022, la primera edició del Premi Rio Curumim va homenatjar el llibre infantil *Louise et la poupée de Madras*.

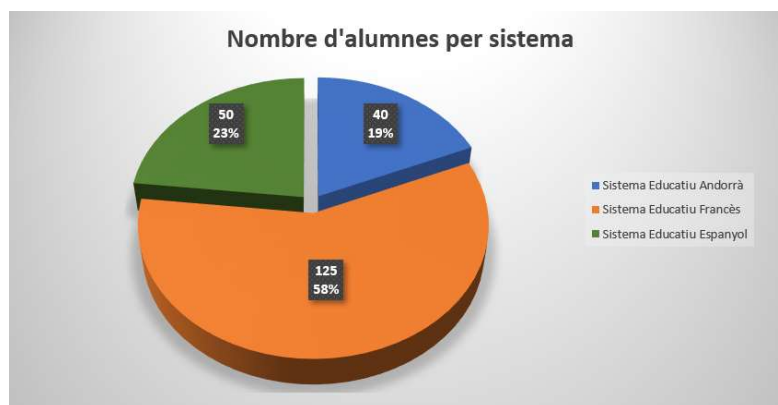
El taller (primària): *Carnaval de les Antilles, madras i poma canyella*: l'escenari cultural de la història. Escolta i veure: el descobriment de la història. Primeres reaccions, preguntes i intercanvis. Una aproximació a la identitat cultural: una reescriptura comuna d'una doble pàgina ancorada en l'imaginari de la proximitat. El petit objecte que conserva la memòria de l'activitat: el punt de llibre papallona-madras.

3.12.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Dates i assistència
Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Encamp	40 alumnes. 2 tallers
Escola Francesa de Santa Coloma	20 alumnes. 1 taller
Escola Francesa d'Andorra la Vella	45 alumnes. 3 tallers
Escola Francesa d'Encamp	60 alumnes. 3 tallers
Col·legi Sant Ermengol	50 alumnes. 2 tallers
Total	215 alumnes. 11 tallers

Ha anat a càrrec de la professora de lletres Caroline Chemarin.

La valoració es mol positiva. L'activitat es proposarà el curs vinent.

3.13. Intervenció de l'escriptora i periodista Hélène Legrais (21, 22 i 23 de febrer del 2024)

3.13.1. L'escriptora i periodista: Hélène Legrais

Hélène Legrais va néixer a Perpinyà, de mare catalana i pare bretó. Va estudiar a l'Escola de Periodisme de Lilla, en la qual es va graduar el 1984. La seva carrera com a periodista la va portar a treballar a França Inter i Europa 1 i després com a columnista a *France Bleu Roussillon*. La seva Catalunya natal és el cor de la seva obra i la seva excepcional escriptura ens fa reviure, a través d'històries i personatges, les veritats universals de la condició humana. Va ser guardonada amb el premi Rosselló Mediterrani 2012 per *Les héros perdus de Gabrielle*.

3.13.2. Taller *Revue de presse : écrire une brève économique*

En el taller, la periodista Hélène Legrais explica per què el paper del periodista i la seva pràctica professional (recollir, verificar i processar la informació) són essencials per garantir que el públic tingui accés a una informació de qualitat. Això és encara més important en el camp de l'actualitat econòmica, que té un gran impacte en la nostra vida quotidiana. És per això que formar els joves en la recerca i l'estudi de les fonts periodístiques és fonamental per despertar el seu discerniment davant l'actualitat econòmica.

3.13.2.1. Els alumnes i els centres educatius

Escoles	Dates i assistència
Escola Andorrana de batxillerat	21 i 22 de febrer 36 alumnes
Total	36 alumnes

3.13.3. La maternitat d'Elna

Del 1939 al 1944, als Pirineus Orientals, hi havia molts camps d'internament amb condicions de vida molt dures. La Maternitat d'Elna es va crear gràcies a la iniciativa voluntària del Socors Suís. Elisabeth Eidenbenz, hi va acollir refugiades espanyoles, jueves i gitanes perquè poguessin parir en condicions dignes. A la maternitat d'Elna es van salvar moltes vides. Helene Legrais ens ho explica amb precisió i ens transporta a una període on les ferides encara són vives.

3.13.3.1. Els alumnes i els centres educatius

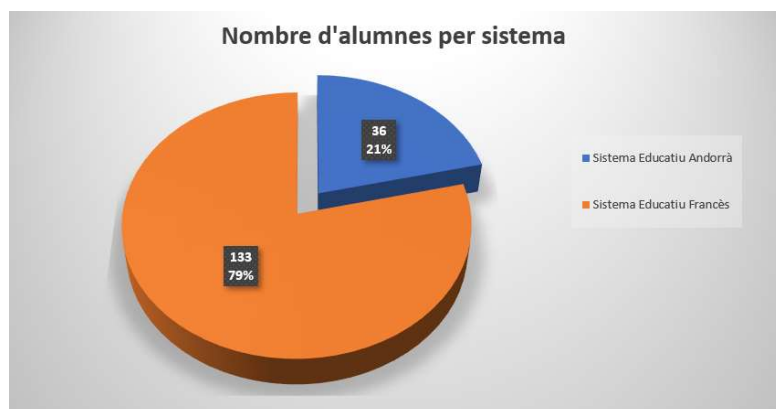
Escoles	Dates i assistència
Centre de Formació al Llarg de la Vida	21 de febrer 20 alumnes
Universitat d'Andorra	22 de febrer 25 alumnes
Total	45 alumnes

3.13.3.2. Diferents tallers al Lycée Comte de Foix (tallers i nombre d'alumnes)

Lycée Comte de Foix	Assistència
Guerre et arts au XXème siècle	22 de febrer 55 alumnes
Image, phojournalisme et médias	22 de febrer 33 alumnes
	23 de febrer

Journalisme,et récit biographique et autobiographique	21 alumnes
L'analyse des articles de journaux, les fausses nouvelles et la description des articles de journaux à partir d'articles de journaux de plusieurs sources faire une analyse rapide de la façon de hugodecrite	23 de febrer 24 alumnes
Total	133 alumnes

Han participat a l'activitat 214 alumnes: 133 del Lycée Comte de Foix i 81 de l'Escola Andorrana de batxillerat, 20 del Centre de Formació al Llarg de la Vida i 25 de la Universitat d'Andorra.

La valoració és positiva.

Podeu consultar la informació de les activitats al web www.exteriors.ad.

4. Enquesta sobre l'ús del francès a les escoles

El Consell General forma part de l'Assemblea Parlamentària de la Francofonia com a secció observadora des de l'any 1983 i com a secció associada des de 1989. És la primera organització internacional a la qual pertany el parlament andorrà.

Hem respost a una enquesta sobre l'ús del francès a les escoles dels tres sistemes educatius per preparar el dossier de candidatura de la secció andorrana de l'Assemblea parlamentària Francesa per esdevenir secció membre d'aquesta organització internacional.

3. CONSELL D'EUROPA

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Participació d'Andorra a l'Observatori per a l'Ensenyament de la Història a Europa			X
Elaboració dels informes corresponents			X

2. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

2.1. Observatori per a l'ensenyament de la història

Aquest projecte el seguim a l'Àrea des del curs 2022-2023.

En el marc de la seva presidència del Comitè de Ministres del Consell d'Europa (17 de maig al 27 de novembre), França va proposar la creació d'un Observatori per a l'ensenyament de la història a Europa. 23 estats van manifestar el seu suport a aquest projecte en la reunió dels ministres d'educació que França va organitzar a París el 26 de novembre de 2019 i a la qual Andorra va assistir.

La Convenció Cultural Europea afirma que el desenvolupament de la comprensió mútua entre els pobles d'Europa permetria avançar cap a una unió més estreta entre els membres del Consell d'Europa per tal de salvaguardar i promoure ideals i principis que són el seu patrimoni comú. Com a tal, els intercanvis i la cooperació entre els europeus en l'ensenyament de la història tenen un paper decisiu.

Els currículums i els mètodes d'ensenyament varien molt d'un país a un altre i de vegades estan confrontats. Per formar ciutadans dotats d'un pensament crític i capaços de participar en la vida de la societat, és indispensable crear un diàleg en aquest àmbit.

Al segle XX, una visió esbiaixada de la història, alimentada per discursos de l'odi, va contribuir a l'expansió del nacionalisme i a les pitjors guerres que el nostre continent ha conegut mai.

Avui assistim arreu d'Europa a la reaparició del discurs racista, xenòfob o antisemita, especialment a Internet. La història europea és un patrimoni comú, que ha de reunir, no dividir. El diàleg dels records i la confrontació de punts de vista són un poderós vector de pau i apacament entre els pobles.

Per al curs escolar 2023-2024 destaquem:

Informe general sobre l'estat de l'ensenyament de la història a Europa

S'ha dut a terme una síntesi del buidat de les mencions d'Andorra de l'Informe general sobre l'estat de l'ensenyament de la història a Europa 2023 de l'OHE (OHE *General Report on the State of History Teaching in Europe* 2023) que s'ha tramès a les direccions dels centres educatius del sistema educatiu andorrà per tal que en facin difusió als claustres de docents (Març 2024).

En el capítol 2 de l'informe, en l'àmbit de la metodologia emprada cal destacar que a Andorra no es va crear cap grup focal. Es van crear 11 grups focals perquè els enquestadors poguessin copsar la part més intangible dels col·lectius (creences, expectatives etc.). En l'informe no s'explica el motiu (cap. 2, pàg. 25).

Pel que fa als diferents tipus de sistemes educatius, l'informe menciona els tres sistemes educatius existents a Andorra i indica que en els sistemes educatius espanyol i francès es dona informació sobre la història d'Andorra. En canvi no es menciona que això es fa en el marc de la formació andorrana (cap. 3, pàg. 28 i 30). En relació amb les diferències curriculars entre les escoles privades i públiques, s'indica que les autoritats no recullen dades (cap. 3, pàg. 30).

En el capítol 3, sobre els sistemes educatius, l'informe menciona alguns aspectes específics d'Andorra:

Pel que fa a la disciplina d'història en el sistema educatiu públic, l'informe indica les modalitats de l'ensenyament a primera i segona ensenyança, batxillerat i formació professional (cap. 3, pàg. 33, 35 i 36).

En relació amb les reformes educatives que hi ha hagut des del 2012, es menciona que Andorra forma part dels 4 països que han fet una reforma en tots els ítems (des del contingut fins als recursos educatius) (cap. 3, pàg. 37 i 38).

En el capítol 4, sobre els currículums, l'informe recull diferents aspectes: qui els redacta, qui els avalua, si s'empra la multiperspectiva i si s'hi inclouen els grups minoritaris. En relació amb aquest aspecte, l'informe indica només que els grups minoritaris (cultural, ètnic, lingüístic, nacional, religiós o sexual/gènere) no estan inclosos en els currículums d'història, sense fer cap comentari sobre aquest fet.

La resta del capítol està dedicat a la percepció dels docents sobre els currículums (grau de rigidesa, dificultats per assumir-lo etc.). Cal destacar que es demana als docents si creuen que la diversitat està ben tractada en els currículums, i contesten que sí (57 %).

En el capítol 5, sobre els recursos pedagògics, l'informe assenyala que no hi ha llibres de text oficials i situa Andorra en el grup de països on els docents usen fonts diverses per elaborar les seves classes (pàg. 57). En l'enquesta que fan als docents aquesta afirmació queda palesa (pàg. 61-64). La resta del capítol està dedicat a l'enquesta feta als docents sobre l'ús i la qualitat dels llibres de text en general (pàg. 73-88).

En el capítol 6, sobre l'ensenyament que els docents porten a la pràctica, es demana als docents quina importància donen a alguns aspectes (la història econòmica, la història de gènere, la història políticomilitar, etc.) i si els tracten de manera freqüent. Cal destacar que l'informe indica que la història de gènere està considerada com poc important per part dels docents enquestats a Andorra, i que ho tracten poc en el seu ensenyament. L'informe no en fa cap valoració, únicament ho recull.

En el capítol 7, sobre els fruits de l'ensenyament i el que volen potenciar els docents en els alumnes, l'informe destaca que els docents d'Andorra donen molta importància al fet de transmetre als alumnes valors relacionats amb la convivència i la diversitat. També remarca que és dels països on els docents donen menys importància a l'orgull nacional i en canvi promouen la pertinença a Europa (pàg. 128- 129). La resta de l'informe demana als docents les modalitats d'avaluació que utilitzen.

En el capítol 8, sobre la formació dels docents, l'informe descriu les modalitats d'accés a la professió i la freqüència i les condicions en què els docents fan formacions en l'àmbit de la didàctica de la història. En aquest cas, l'informe destaca que les condicions semblen bones i es pregunta per què els docents d'Andorra no fan més formacions. Fins i tot indica que es mereix una investigació més aprofundida (pàg. 156).

En el capítol 9, com a conclusió final, l'informe enumera de manera general els fets comprovats en el conjunt dels països sense fer cap menció específica d'Andorra.

Conferència anyal de l'OHE

Participació a la 3a conferència anyal de l'OHE "Ensenyar la història, ensenyar la pau" que va tenir lloc a Estrasburg del 29 de novembre a l'1 de desembre del 2023.

Participació a la reunió anyal de l'OHE a París el 22 de febrer del 2024.

Va ser una reunió de balanç de les activitats, del pressupost i de la tasca duta a terme per l'Observatori per a l'Ensenyament de la Història a Europa el 2024.

Andorra ha aportat una contribució de 12.423,84 € a l'observatori el 2023.

2.2. Participació a la 26a sessió de la Conferència permanent dels ministres d'Educació del Consell d'Europa "El poder de transformació de l'educació: valors universals i renovació cívica" (Estrasburg 28 i 29 de setembre del 2013)

El secretari d'Estat d'Educació i Universitats, Sr. Josep Anton Bardina, ha participat a la 26a sessió de la Conferència permanent dels ministres d'Educació del Consell d'Europa, que ha tingut lloc el 28 i 29 de setembre a Estrasburg.

A la conferència, el secretari d'Estat d'Educació i Universitats ha exposat el conjunt d'accions impulsades als centres educatius del país per promoure els valors democràtics: l'educació basada en el respecte dels drets humans i el desenvolupament sostenible, la lluita contra l'assetjament i la protecció dels drets de les persones en les tecnologies digitals. Ha destacat el compromís continuat d'Andorra amb l'educació, des de la presidència del Comitè de Ministres el 2012 fins a la declaració de Reykjavík del maig d'aquest any. La conferència ha esdevingut un espai de debat al voltant de temes com la renovació de la missió cívica de l'educació, la importància de garantir l'educació en situacions d'urgència i de crisi, així com la transformació numèrica en l'àmbit educatiu. Després dels debats, s'han aprovat cinc resolucions on s'estableixen les accions necessàries per promoure els valors democràtics i garantir el respecte dels drets dels aprenents en l'era digital. Amb aquesta conferència de ministres, s'estableixen les bases per a la nova estratègia educativa del Consell d'Europa 2024-2030, "Prioritat als aprenents", que s'està elaborant d'acord amb l'Agenda 2030 de les Nacions Unides. Andorra confirma el seu compromís en aquestes iniciatives.

Des de l'àrea s'ha elaborat el discurs del secretari d'Estat d'Educació i Universitats.

Per a més informació consulteu l'expedient corresponent.

2.3. Elaboració de l'informe corresponent a educació per a l'ECRI (Comissió Europea contra el racisme i la intolerància) del Consell d'Europa per a la visita efectuada a Andorra del 4 al 6 d'octubre del 2023

La Comissió Europea contra el Racisme i la Intolerància (ECRI) és un organisme de control únic en l'àmbit dels drets humans especialitzat en qüestions de lluita contra el racisme, la discriminació (per motius de "raça", origen ètnic/nacional, color, nacionalitat, religió, llengua, orientació sexual, identitat de gènere i característiques sexuals), xenofòbia, antisemitisme i intolerància a Europa; elabora informes i fa recomanacions als Estats membres. De manera periòdica l'ECRI sol·licita als estats membres del Consell d'Europa que elaborin informes per veure l'avançament dels treballs contra el racisme i la intolerància.

L'ECRI du a terme tasques de seguiment específiques per països i fa suggeriments i propostes per fer front als problemes identificats. Els mètodes de treball per a l'elaboració dels informes inclouen anàlisis, una visita al país en qüestió, i després un diàleg confidencial amb les autoritats nacionals. Els informes de l'ECRI no són el resultat d'investigacions o declaracions sinó anàlisis basades en una gran quantitat d'informació de fonts molt variades.

Hem redactat la part de l'informe que corresponia a educació per a la visita que l'ECRI va fer a Andorra del 4 al 6 d'octubre en el marc el sisè cicle d'informes i hem participat a la reunió de treball.

Destaquem de l'informe d'avaluació que en l'àmbit de l'educació, l'ECRI felicita Andorra per les bones pràctiques sobre l'educació inclusiva.

Per a més informació podeu consultar l'expedient corresponent.

4. ESCOLES ASSOCIADES DE LA UNESCO
COMISSIÓ NACIONAL ANDORRANA PER A LA UNESCO
NACIONS UNIDES
ALTRES ORGANISMES

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Fer arribar a les escoles pertanyents a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra la informació relativa a les activitats organitzades per la UNESCO			X
Establir un lligam de comunicació entre les escoles adherides a la Xarxa d'Escoles Associades, de dins i fora d'Andorra			X
Fer activitats de caràcter voluntari per a la Xarxa d'Escoles Associades d'Andorra de la UNESCO			X
Participar en el projecte dels Objectius de Desenvolupament sostenible (ODS). Es fa de manera transversal en totes les activitats que es duen a terme.			X
Respondre als qüestionaris i redactar informes per a la UNESCO, les Nacions Unides i altres organismes internacionals.			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

Els propis de l'Àrea.

2.2. Recursos financers

Els ordinaris de l'Àrea. El cost de les activitats de la Xarxa d'Escoles Associades ha estat de 20.474 € del qual 15.254 € ha anat a càrrec del MRIEU. Hem tingut una col·laboració de 2.220 € de la CNAU i de 3.000 € del Ministeri d'Afers Exteriors.

3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

L'Àrea ha dut a terme diverses tasques relacionades amb la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO:

- Hem organitzat activitats de caràcter voluntari per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO.
- La Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO ens ha sol·licitat un resum sobre les activitats de les diverses escoles associades de la UNESCO durant el curs escolar 2023-2024. El termini de lliurament és 8 de juliol del 2024.

Formen part de la Xarxa d'Andorra els centres educatius següents:

- Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma (2001)
- Escola de la Sagrada Família d'Escaldes-Engordany (2004)
- Col·legi M. Janer (2004)
- Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino (2006)
- Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp (2007)
- Centre de Formació Professional (2015)
- Col·legi Espanyol María Moliner (2016)
- Col·legi Sant Ermengol (2022)

4. Activitats de caràcter voluntari per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra

Cada curs escolar proposem un catàleg d'activitats voluntàries.

4.1. Xerrades amb Nadia Ghulam (del 6 al 10 de maig del 2024)

4.1.1. Qui és Nadia Ghulam

Gràcies a una ONG va sortir de l'Afganistan per poder ser operada de les ferides d'una bomba que va caure a casa seva i per les quals va estar ingressada dos anys en un hospital afganès. Després, per tirar endavant la família, durant deu anys va haver de suplantar la identitat del seu germà gran mort. Ara és una dona lliure, però no al seu país. Ha publicat cinc llibres: El secret del meu turbant, el 2010; Contes que em van curar, el 2014, La primera estrella del vespre, el 2016, El llenyataire de Kabul, el 2020 i Somiant la pau, el 2022. Aquella nena afganesa que es va fer passar per un noi durant deu anys per poder tenir els drets que com a dona li negaven, viu a Badalona des d'en fa disset. El seu objectiu vital és ajudar les dones del seu país perquè puguin seguir estudiant i per aconseguir que esdevinguin «agents per la pau» per multiplicar-se en un Afganistan que torna a estar sota poder talibà.

4.1.1.2. Xerrada “Ser refugiada: sobreviure”

Presentació. Per què hi soc, a Badalona? Situació de l'Afganistan. Com vivíem abans, durant i després de la guerra? Què va passar? Com va afectar a la població civil la guerra. Què significa perdre casa teva. Ser nòmada a la recerca de refugi dins del teu país. Supervivència i contacte amb la mort en el dia a dia. Supervivència en un camp de refugiats. Convivència entre persones en situació de desesperació: si tu no estàs bé, és difícil ser empàtic. Ajuda humanitària. Perills que ens envoltaven. El dol. El preu de la guerra per a les persones refugiades i els costos de començar una nova vida. Què significa deixar el teu país, els veïns, els amics i els familiars forçosament sense saber si hi podràs tornar o no. Després d'haver perdut tot el que has construït amb il·lusió i expectatives: la llar, tots els

objectes que formen part de la teva història, valuosos per a tu. Què esperem dels refugiats? Integració. Quines són les nostres condicions i les seves?

4.1.1.3. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Centre de Formació Professional	32 alumnes
Col·legi Sant Ermengol	60 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	125 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	105 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	75 alumnes
Col·legi M. Janer	50 alumnes

Total	477 alumnes
--------------	--------------------

La valoració és molt positiva. Hi han assistit al voltant de 477 alumnes. És una activitat que tornarem a proposar el curs vinent si obtenim finançament del Ministeri d'Afers Exteriors (3.000 €). Hem afegit una partida del MRIEU de 600 €.

4.1.2. Xerrada sobre la Vall del Madriu-Perafita-Claror

4.1.2.1. Xerrada “La Vall del Madriu-Perafita-Claror explicada als joves”

Per onzè any consecutiu s'ha ofert la xerrada sobre la Vall del Madriu-Perafita-Claror. L'objectiu de la xerrada és donar a conèixer als joves aquesta vall, patrimoni mundial i avui dia encara una gran desconeguda. S'explica breument als alumnes què són la UNESCO, el Comitè i la Llista del patrimoni mundial.

Seguidament, es presenten els valors patrimonials, tant culturals com naturals, que li han valgut a la Vall del Madriu-Perafita-Claror aquest reconeixement mundial.

4.1.2.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Centre de Formació Professional	20 alumnes
Total	20 alumnes

La valoració és positiva. L'activitat es tornarà a proposar el curs vinent.

4.1.3. Dia internacional de les muntanyes, 11 de desembre. Setmana del 12 al 16 de desembre del 2023

4.1.3.1. “A vegades els somnis es fan realitat” a càrrec de Domi Trastoy i de Gonzalo Fernández

Els dos alpinistes van intentar a la primavera del 2023 fer l'ascensió sense oxigen al Kanchenjunga (8.586 m), que és la tercera muntanya més alta del món darrere de l'Everest i el K2. Pensen que a la muntanya no només hi hem de buscar el nostre propi benefici en

forma d'esport. També necessitem incorporar de manera urgent una nova perspectiva de respecte al medi ambient.

Domènec (Domi) Trastoy va néixer a Sant Julià de Lòria el 26 de gener de 1981. L'afició per la muntanya va ser gradual i a l'edat de 29 anys va començar a dedicar-se a l'alpinisme. El 2013 es converteix en el primer andorrà a fer el cim de l'Everest (8.848 m), la muntanya més alta del món. El 2017 va aconseguir trepitjar el cim nord del Makalu (8.463 m). El 2018, en una expedició en solitari sense oxigen suplementari ni xerpes, va aconseguir coronar la sisena muntanya més alta del món, el Cho Oyu (8.201 m). El 2019 va coronar el Manaslu (8.156 m) i el 2022, el Lhotse (8.516 m), la quarta muntanya més alta del món, situada al massís de l'Himàlaia. Gonzalo Fernández va néixer a Galícia però viu a Andorra des dels 6 anys. No té bandera, ell diu que és del Pirineu en tots els seus vessants. L'alpinista va fer el 2022 el seu primer vuit mil al Gasherbrum II (8.035 m), la tretzena muntanya més alta del món, sense oxigen ni xerpes.

La valoració és positiva. El curs vinent es tornarà a organitzar el Dia internacional de les muntanyes.

4.1.3.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	100 alumnes
Col·legi M. Janer	90 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de d'Ordino	125 alumnes
Total	315 alumnes

4.1.4. Xerrades sobre el coltan

4.1.4.1. Xerrada “El coltan de la selva als nostres mòbils”

En un entorn en què la tecnologia avança molt de pressa, cal reflexionar sobre les conseqüències que els avenços tenen en el nostre planeta, en l'àmbit mediambiental però també socioeconòmic.

En l'àmbit educatiu s'inclouen, cada vegada més, noves eines que contenen coltan, un material que més enllà de les nostres fronteres crea greus conflictes mediambientals i fins i tot armats. És important sensibilitzar els alumnes en aquests temes, perquè prenguin decisions responsables amb el medi ambient.

Durant la xerrada s'ha parlat del coltan, què és i per a què s'utilitza, quins conflictes genera la seva extracció en països com la República Democràtica del Congo (RDC), de quina manera algunes organitzacions (Institut Jane Goodall i Coopera) intenten mitigar aquest problema i, sobretot, quin paper tenim tots com a consumidors d'aquests productes per poder disminuir l'explotació d'aquest mineral.

Més enllà d'explicar les conseqüències negatives de les activitats derivades de la societat de consum en què vivim, es pretén apoderar els joves i que entenguin que ells poden millorar el planeta de mica en mica i amb molt d'esforç.

La xerrada ha anat a càrrec de Vicky Ticó, professora de ciències naturals, membre de Daktari (associació que treballa en la frontera entre Uganda i l'RDC).

4.1.4.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	150 alumnes
Total	180 alumnes

La valoració és molt positiva. Hi van assistir 180 alumnes. L'activitat es proposarà per al curs vinent.

Un any més, la xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO d'Andorra ha participat en la campanya Mobilitza't per la Selva de l'Institut Jane Goodall Espanya que recull telèfons mòbils en desús.

Enguany el Col·legi Sagrada Família i l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp, han aconseguit recollir 120 dispositius que s'han enviat gràcies a la col·laboració del Refugi Supracomarcal d'Animals de l'Alt Urgell i Cerdanya per al seu correcte reciclatge.

La campanya es realitza en el context de la xerrada "Coltan, de la Selva al teu Mòbil" que té com a objectiu donar a conèixer la problemàtica social i mediambiental que provoca l'explotació minera a zones com la República Democràtica del Congo. El reciclatge i reutilització d'aquests dispositius ajuda a mitigar aquestes problemàtiques a l'hora que es contribueix en els projectes de conservació mediambiental i en particular a la rehabilitació de ximpanzés del Centre de Rehabilitació de Tximpounga a RDC i de la Reserva Natural de Dindefelo a Senegal. Gràcies a la implicació d'alumnes, professorat i famílies, els ximpanzés Anzac, Viena, Zezè i Hiila són els apadrinats d'aquest any.

4.1.5. Xerrada sobre els refugiats al món

4.1.5.1. Xerrada "Refugiats al món. Les grans crisis migratòries actuals"

El món afronta actualment diverses crisis migratòries, de les quals la més greu i mediàtica és la crisi dels refugiats que fugen de la guerra civil de Síria i d'Ucraïna. En aquesta xerrada es proposa tractar el tema dels refugiats i introduir, mitjançant els diferents materials pedagògics, alguns conceptes com el desplaçament forçat, la migració (regular, irregular, econòmica i laboral), el refugiat, la demanda d'asil, la integració, l'expulsió, la no-devolució, el reassentament, el concepte de menor no acompanyat i el tràfic d'éssers humans.

- Diferència entre migrant/refugiat/desplaçat intern/sol·licitant d'asil
- El context internacional: les convencions de Ginebra, el Pacte de les Nacions Unides, els drets i les obligacions dels refugiats
- La crisi de Síria (breu explicació amb un vídeo, les rutes migratòries, els perills, el tràfic d'éssers humans, la demanda d'asil i altres conceptes clau)
- Altres crisis migratòries actuals: l'Afganistan, el Sudan del Sud, la República Democràtica del Congo, Myanmar, Veneçuela
- Debat: què implicaria en la vostra vida i en la de la vostra família fugir? Quins són els motius que us farien fugir? Què espereu trobar al país d'acollida?

4.1.5.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes

Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	125 alumnes
Total	155 alumnes

Ha anat a càrrec de Florència Aleix, tècnica del Departament d'Afers Multilaterals i Cooperació del Ministeri d'Afers Exteriors.

La valoració és positiva. Hi van assistir 155 alumnes. L'activitat es proposarà per al curs vinent.

4.1.6. Taller sobre la dieta mediterrània, patrimoni de la humanitat: “La dieta mediterrània: el patrimoni a la taula”

4.1.6.1. Taller “La dieta mediterrània: el patrimoni a la taula”

Aquest taller s'emmarca en la temàtica de la dieta mediterrània com a patrimoni cultural immaterial de la humanitat de la UNESCO i en la seva importància en la salut de les persones.

La dieta mediterrània és l'expressió d'un paisatge, una història i d'uns hàbits d'estil de vida i culinaris compartits pels pobles de la Mediterrània. La dieta mediterrània constitueix un patrimoni enorme que cal transmetre a les noves generacions. Aquesta xerrada-taller vol transmetre l'estil de vida mediterrani en què l'alimentació té un paper fonamental.

La dieta mediterrània és un dels patrons alimentaris més saludables, amb un alt consum en fruita, verdura, llegums, fruits secs i greixos saludables i amb un gran efecte positiu en la salut. A més, l'estil de vida mediterrani es caracteritza per la influència d'aliments de temporada i de proximitat, amb una activitat física regular que també afavoreix un estat de salut òptim.

Es proposa una xerrada-taller per identificar els grups d'aliments característics de la dieta mediterrània, així com les seves propietats per a la salut.

El taller ha anat a càrrec de Berta Jiménez, dietista i diplomada en nutrició humana i dietètica.

4.1.6.2. Assistència i valoració

Escola	Assistència
---------------	--------------------

Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Centre de Formació Professional	57 alumnes
Col·legi Sant Ermengol	60 alumnes
Col·legi M. Janer	210 alumnes
Total	357 alumnes

Hi han assistit 357 alumnes. La valoració és molt positiva. L'activitat es tornarà a proposar el curs vinent.

4.1.7. Dia Mundial de la ràdio (13 de febrer)

4.1.7.1 “La ràdio: un segle informant, entretenint i educant”

La ràdio segueix sent un dels mitjans més fiables i accessibles del món, segons diferents informes internacionals. Per això, el tema de l'edició del 2023 del Dia mundial de la ràdio porta per títol “La ràdio: un segle informant, entretenint i educant”.

La UNESCO convida totes les emissores de ràdio d'arreu del món a participar en les celebracions del 12è Dia mundial de la ràdio i compartir les seves activitats al lloc web de la UNESCO. El 13 de febrer ha esdevingut Dia mundial de la ràdio (DRM) des que va ser proclamat pels estats membres de la UNESCO l'any 2011 i adoptat per l'Assemblea General de les Nacions Unides l'any 2012.

S'ha treballat amb l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp. Es va fer una entrevista als estudis d'Andorra Difusió a un petit grup d'alumnes de l'escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp.

El taller l'ha dinamitzat Jean-Michel Armengol, secretari de la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO i locutor de ràdio.

S'ha valorat positivament i es tornarà a proposar el curs vinent.

4.1.8. Xerrada sobre el canvi climàtic

Els impactes del canvi climàtic se senten arreu i tenen unes conseqüències reals sobre la vida de les persones. El mes de setembre del 2019 es va celebrar la Cimera per l'acció climàtica de les Nacions Unides, en la qual Andorra també hi va participar.

Si la Cimera es va obrir amb l'impacte de les paraules contundents de l'activista sueca Greta Thunberg –que va advertir que hi ha un canvi imparable liderat per la seva generació i va acusar els líders mundials d'apartar la mirada davant d'una crisi que ens encamina a una “extinció massiva”–, la jornada es va tancar amb un optimisme contingut i amb l'anunci del compromís de 77 països, molts del món industrialitzat, per aconseguir reduir a zero les emissions de diòxid de carboni per al 2050, així com la intenció d'uns altres 70 d'incrementar els seus compromisos per al 2020. En aquesta xerrada es parlarà del fenomen del canvi climàtic i de què és realment. Observarem les dades que s'obtenen dels estudis científics i on les podem anar a cercar. Comentarem quines poden ser les conseqüències del canvi que s'està produint i quines afectacions té.

4.1.8.1 Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sant Ermengol	50 alumnes

La xerrada ha anat a càrrec de Montse Brugulat, tècnica pedagògica d'Andorra Recerca + Innovació. Hi han assistit 50 alumnes i la valoració és positiva. L'activitat es proposarà el curs vinent.

4.1.9. Xerrada sobre la pedra seca a Andorra

La tècnica constructiva de la pedra en sec, o pedra seca, utilitza com a material bàsic i únic la pedra. Algunes construccions d'aquest tipus es complementen amb altres elements, com fusta, branques, terra, herba o gespa. La característica essencial és que per construir aquestes edificacions no s'empra cap mena de morter.

La utilització de construccions en pedra seca en el paisatge de les Valls d'Andorra està relacionada principalment amb les necessitats generades per dos activitats econòmiques concretes: l'agricultura i la ramaderia, a les quals cal afegir alguna altra activitat com el carboneig, l'obtenció de calç i el seu ús en les xarxes de comunicació a peu, els camins.

En general són construccions austeres i funcionals on es buscava més la resolució d'una necessitat pràctica que l'estètica i en els acabats es prioritzava la recerca de la resistència. El treball resultant era de més o menys qualitat segons el domini de la tècnica o la disponibilitat dels materials.

Aquestes construccions, tot i el seu caràcter humil, que les fa quasi bé invisibles, formen part del nostre patrimoni i constitueixen un testimoni material de la història econòmica del país així com de les formes de vida dels seus habitants i del domini de determinades tècniques constructives. A la vegada és un patrimoni en procés de desaparició o pèrdua,

bé degut al creixement urbanístic o al seu abandó i progressiva degradació. Tot això atorga un gran interès al seu coneixement i inventari i fa necessària la seva posada en valor.

La xerrada ha anat a càrrec de tècnics del Patrimoni Cultural del Ministeri de Cultura.

4.1.9.1 Assistència i valoració

Escola	Assistència
Centre de Formació Professional	15 alumnes

La valoració és positiva. Es proposarà el curs vinent.

4.1.10 Xerrada “Oli de palma, un malson pels ecosistemes”

L'oli de palma és un oli vegetal que s'obté del fruit d'un tipus de palmera anomenada *Elaeis guineensis*. Ric en vitamines A i E, s'ha fet servir des de temps immemorials per cuinar. Avui en dia, però, forma part de bona part dels aliments processats que consumim cada dia, com ara gelats, galetes, snacks, margarines, pizzes, postres preparades... Per què? Doncs perquè conté greixos molt saturats, fet que aporta gust i textura als aliments i fa que tinguin més consistència i es conservin durant més temps. També el trobem en productes d'higiene, com el sabó, els cosmètics i el biodièsel. El 90% de la producció mundial d'oli de palma prové de Malàisia i Indonèsia, on es talen grans zones boscoses, amb l'impacte ambiental i social que això comporta. Els boscos tropicals absorbeixen bona part de les emissions de CO₂, són ecosistemes plens de biodiversitat i moltes poblacions locals depenen dels seus recursos. La seva desaparició fa, doncs, més difícil la lluita contra el canvi climàtic, a més de comportar una important pèrdua de biodiversitat, fam i desplaçaments de la població.

La destrucció forestal, els orangutans en perill d'extinció i els perills per a la salut són alguns dels problemes que es deriven de l'ús d'aquesta substància. Aleshores... per què es continua utilitzant? En aquesta xerrada interactiva, s'investiga quins productes en contenen o n'amaguen, d'on prové i si existeixen solucions o alternatives.

La xerrada ha anat a càrrec de Vicky Ticó, professora de ciències, membre de Daktari (associació que treballa en la frontera entre Uganda i l'RDC).

4.1.10.1 Assistència i valoració

Escola	Assistència

Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	75 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	125 alumnes
Total	230 alumnes

La valoració és positiva. Es tornarà a proposar l'activitat, el curs vinent.

4.1.11. Martin Luther King, activista pels drets humans i els drets cívics universals i un símbol de la protesta no violenta

Als anys 1960 als Estats Units, la segregació racial és molt punyent. És més, als estats del sud està institucionalitzada. Els blancs i els negres viuen en universos paral·lels. No es poden tocar, no es poden mesclar, no es poden unir, no poden compartir res. Els blancs manen i els negres han d'acatar. Han d'obeir i acceptar tot el que els dicta la comunitat blanca. La Guerra de Secessió, guanyada pels estats del nord, ja és història. Ja fa 100 anys. Però les mentalitats no han canviat. Tampoc no s'han modificat les maneres de pensar racistes, ni les maneres de fer discriminatòries. I les lleis i les normes obertament racistes regnen amb tota impunitat en tots els estats del sud dels Estats Units; a Geòrgia, a Tennessee, a les Carolines, a Alabama...

En aquest context, un jove pastor protestant de l'església baptista, Martin Luther King, testimoni de moltíssimes violacions dels drets humans de la comunitat blanca envers la negra, aixeca la veu.

Tot i les frustracions i les violències quotidianes per a la comunitat negra per part de la comunitat blanca, Martin Luther King lluita per canviar-ho tot i per la igualtat de drets civils per a tots els americans sense perjudici de raça, de color de pell o de condició. Ho fa des de la no-violència. Una mica com ho havia fet uns anys abans Gandhi a l'Índia per acabar amb la colonització britànica.

Martin Luther King va lluitar fins al final de la vida sense sortir del guió de la no-violència. Va ser un símbol i un referent. Va rebre el premi Nobel de la pau l'octubre de 1964, i va seguir incansable allà on hi havia injustícia protestant per aconseguir igualtats.

En aquesta xerrada s'explica com el seu combat per la igualtat en els drets cívics és encara de vital importància per combatre les desigualtats.

Ha anat a càrrec de Meritxell Mateu, professora de ciències socials i historiadora.

4.1.11.1 Assistència i valoració

Escola	Alumnes
Col·legi Sant Ermengol	20 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	100 alumnes
Total	120 alumnes

La valoració és positiva. Es proposarà l'activitat el curs vinent.

4.1.12. Taller sobre emprenedoria “Emprendre de manera socialment responsable és possible. Fem-ho!”

Si bé les empreses sempre busquen maximitzar el seu benefici, cada vegada més els nous emprenedors incorporen la responsabilitat social en el seu projecte des del moment zero i arriben a crear empreses socials en què els resultats no es basen ni es mesuren exclusivament en beneficis econòmics, sinó també l'impacte en la societat que els envolta.

Hi ha moltes maneres d'emprendre, també en els casos d'emprenedoria social. Durant el taller es posa en comú què és l'emprenedoria social i quines són les diferències amb l'emprenedoria empresarial i les ONG. A través d'exemples de casos d'èxit propers, s'arriba a una definició consensuada entre els participants al taller de què representa emprendre amb perspectiva social.

Al llarg del taller, es debaten quines han de ser les característiques que ha de tenir un projecte d'emprenedoria social amb l'objectiu d'acabar la sessió amb una idea que, si escaigués, es pogués portar a la pràctica en el món real.

El taller ha anat a càrrec de Marta Alberch, exdirectora d'Unicef-Andorra i fundadora-directora d'Antropia, projectes amb impacte social.

4.1.12.1. Assistència i valoració

Escola	Alumnes
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Col·legi Sant Ermengol	60 alumnes
Centre de Formació Professional	65 alumnes
Total	155 alumnes

La valoració es positiva. Es tornarà a proposar el curs vinent.

4.1.13. Dia mundial de la poesia “Pels camins poètics de la natura”

A partir del recital, per part de l'autor, de poemes d'ell mateix i d'altres autors de referència, s'introduirà els assistents al taller en una proposta poètica, literària i artística que sorgeix d'una concepció concreta de la natura.

Tot mostrant les possibilitats dels llenguatges poètics i dels imaginaris, es proposa una reflexió participativa sobre la natura, com a tema i fons de la inspiració poètica, així com de la poeticitat de les expressions de la Terra. Atenent la realitat ecològica, geogràfica i històrica del Pirineu, en la reflexió s'aprofundeix en els sentiments de pertinença a la natura, duent, per mitjà de la poesia, la consciència a les nostres relacions amb el vivent. Gràcies a l'abstracció i les imatges naturals dels llenguatges artístics, i amb suport audiovisual, sensibilitzarem obre la importància de la lectura, de saber llegir poesia i, més àmpliament, reclamarem l'atenció del jovent que es vulguin cultivar a través la natura com a estímul i motivació.

Ha anat a càrrec d'Arnau Oorbitg, poeta i pastor.

4.1.13.1. Assistència i valoració

Escola	Alumnes
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	25 alumnes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino	90 alumnes
Total	145 alumnes

Aquest activitat es proposarà el curs vinent.

4.1.14. Xerrada sobre “L’Inventari general del patrimoni cultural, els béns més rellevants d’Andorra”

La xerrada té com a finalitat donar a conèixer els béns més rellevants que integren el patrimoni cultural d’Andorra mitjançant la presentació de l’Inventari general.

L’Inventari general del patrimoni cultural és l’eina que aglutina tots els béns materials i immaterials relacionats amb la història o la cultura d’Andorra els quals, pels seus valors històrics, artístics, arqueològics, etnològics, arquitectònics, científics..., tenen interès patrimonial i cal que siguin conservats i transmesos a les generacions futures, i la Llei 9/2003 del Patrimoni Cultural n’estableix la seva protecció.

L’Inventari es revisa i s’amplia d’acord amb els canvis històrics i socials de cada moment, de la mateixa manera que ho fa el concepte de patrimoni cultural.

La fitxa d'inventari conté la identificació de cada bé, la seva descripció, les intervencions realitzades, les proteccions, les fonts consultades i la documentació associada amb l'objectiu d'esdevenir l'eina que faciliti l'estudi i la difusió de tots els béns que l'integren.

Què ofereix la xerrada?

- Coneixements sobre els béns més rellevants del patrimoni cultural d'Andorra
- Sensibilització sobre la importància del patrimoni cultural

La xerrada ha anat a càrrec dels tècnics del Patrimoni Cultural del Ministeri de Cultura.

4.1.14.1. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Centre de Formació Professional	20 alumnes

La valoració és positiva i es tornarà a proposar l'activitat el curs vinent.

4.1.15. Xerrada sobre la festa de l'ossa als Pirineus "A Andorra fem l'ossa"

La xerrada fa un repàs a la simbologia, la història i l'evolució de la festa: comença amb el primer document escrit del qual es té coneixement i també amb el primer document gràfic, que és de principis de segle passat, i arriba fins als nostres dies.

Les Festes de l'Ossa d'Andorra, agermanades amb les Festes de l'os de l'Alt Vallespir que se celebren a Arles, Prats de Molló i Sant Llorenç de Cerdans, formen part del patrimoni cultural immaterial de la humanitat de la UNESCO des del novembre del 2022. El Govern d'Andorra les va incloure a l'Inventari general del patrimoni cultural d'Andorra com a bé immaterial i han estat declarades festes d'interès cultural. Encamp, amb el ball de l'Ossa, i Ordino, amb la farsa de L'última ossa, són les dos parròquies d'Andorra que mantenen aquesta tradició ancestral vinculada a l'estat de letargia de l'os quan entra a l'hivern i que simbolitza la relació de l'home amb la natura. Són dos representacions populars que formen part del calendari festiu andorrà i de les quals es desconeix l'origen, però que romanen molt arrelades entre el poble. Els protagonistes de la festa representen l'Andorra agrícola i ramadera d'antany i la representació està farcida de crítica i diàlegs burlescos.

Ha anat a càrrec d'Albert Roig, periodista, estudiós de les tradicions i el patrimoni immaterial, autor de diferents treballs de recerca sobre la cultura popular i membre de l'Associació de la Cultura Popular d'Ordino.

4.1.15.1. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes

La valoració és positiva i es tornarà a proposar l'activitat el curs vinent.

4.1.16. Dia Internacional de Commemoració de l'Holocaust (27 de gener) "Comprometem-nos a no deixar de recordar"

En aquest Dia Internacional, comprometem-nos a no deixar de recordar: els ho devem a les víctimes de l'Holocaust, als supervivents i a les generacions posteriors.

Cada any, al voltant del 27 de gener, la UNESCO ret tribut a la memòria de les víctimes de l'Holocaust i ratifica el seu compromís de lluitar contra l'antisemitisme, el racisme i qualsevol altra forma d'intolerància que pugui conduir a actes violents contra determinats grups humans. El 27 de gener es commemora l'alliberament el 1945 per les tropes soviètiques del camp de concentració i extermini nazi d'Auschwitz-Birkenau. Aquesta data va ser oficialment proclamada, el novembre de 2005, Dia Internacional en Memòria de les Víctimes de l'Holocaust. Mantenir viva la memòria de l'Holocaust suposa complir un deure universal, un deure humà, que és la raó de ser de la UNESCO: desarrelar l'odi, construir la pau i protegir així la humanitat.

Ha anat a càrrec de Meritxell Mateu, professora de ciències socials i historiadora.

4.1.16.1. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Centre de Formació Professional	20 alumnes

La valoració és positiva. Es proposarà l'activitat el curs vinent.

4.1.17. Xerrada "'Fashion victims: la indústria tèxtil i el seu impacte en el medi ambient"

En aquesta xerrada s'analitza el greu impacte que té la indústria tèxtil en el medi ambient, des de la producció de fibres fins al consum i el rebuig de peces de roba. Destaquem com la indústria tèxtil és una de les indústries més contaminants del món, amb la contaminació

de l'aigua, l'emissió de gasos d'efecte hivernacle i l'acumulació de residus. A més, s'aborda com les botigues de roba difonen sovint informació enganyosa sobre el reciclatge de les peces de roba, afirmant que es reciclen quan en realitat la major part acaba en abocadors o incineradors. Posarem èmfasi en la necessitat d'adoptar pràctiques més sostenibles en la indústria tèxtil, com la reducció de l'ús de recursos, la promoció de la reutilització i el reciclatge efectiu, i la conscienciació del consumidor.

Animem els alumnes a emprendre accions individuals i col·lectives responsables per reduir l'impacte negatiu de la indústria tèxtil en el medi ambient i promoure una moda més sostenible.

4.1.17.1. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma	100 alumnes
Col·legi Sagrada Família	30 alumnes
Col·legi M. Janer	30 alumnes
Total	160 alumnes

La valoració és positiva. Es proposarà l'activitat el curs vinent.

4.1.18. Xerrada sobre la transhumància

La xerrada té com a finalitat donar a conèixer la pràctica de la transhumància a Andorra. L'agricultura i la ramaderia han estat les principals activitats econòmiques d'Andorra des de temps immemorials fins a la meitat del segle passat. El desenvolupament d'aquestes activitats estava estretament relacionat amb els cicles naturals propis d'un territori de muntanya ubicat al bell mig de la serralada dels Pirineus. Es donarà a conèixer tant la pràctica pròpiament dita, posant en relleu l'activitat ramadera al país, com el llegat cultural associat: patrimoni arquitectònic i patrimoni immaterial. La sessió finalitzarà plantejant un cas pràctic per a la salvaguarda del patrimoni cultural immaterial.

S'expliquen les dos eines principals de salvaguarda del patrimoni cultural immaterial, una d'àmbit nacional i l'altra d'àmbit internacional: l'Inventari general del patrimoni cultural i la

Convenció per a la salvaguarda del patrimoni cultural immaterial aprovada per la UNESCO l'any 2003.

Ha anat a càrrec d'Eva Arasa, tècnica de l'Àrea de Patrimoni Cultural del Departament de Patrimoni Cultural i de l'Arxiu d'Etnografia.

4.1.18.1. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Col·legi Sant Ermengol	50 alumnes

La valoració és positiva. Es proposarà l'activitat el curs vinent.

4.1.19. Dia Internacional dels drets humans “Escrits, accions i un llapis per canviar el món” (15 de desembre)

Taller basat en la biografia i les accions de Mahatma Gandhi amb referències al seu llibre India of my dreams (1947). Es fa una presentació dinàmica i participativa d'elements biogràfics de Gandhi amb les aportacions dels seus amics propers i descendents i s'hi inclouen referències al seu llibre a partir de recursos molt diversos: textos, documents, fotografies, audiovisuals, música i objectes. Es clou amb una anàlisi dels problemes plantejats i un debat mentre s'elabora un plafó commemoratiu (Gandhi va ser assassinat, el 30 de gener de 1947).

Ha anat a càrrec de Meritxell Mateu, professora de ciències socials i historiadora.

4.1.19.1. Assistència i valoració

Escola	Visitants i dates
Centre de Formació Professional	28 alumnes
Col·legi M. Janer	63 alumnes
Total	91 alumnes

--	--

La valoració és positiva. Es proposarà l'activitat el curs vinent.

4.1.20. Exposició “La Vall del Madriu-Perafita-Claror”

La Vall del Madriu-Perafita-Claror va ser declarada patrimoni de la humanitat per la UNESCO l'any 2004 en la categoria de bé cultural com a paisatge cultural, que es defineix com “l'obra conjunta de l'home i la natura, que forma una unitat coherent pels seus valors estètics, històrics o culturals”. La preservació d'una vall major en la seva totalitat és un fet insòlit i l'únic cas que s'ha donat als Pirineus. Situada al sud-est del Principat d'Andorra, ocupa una superfície de 4.247 ha. Coincideix amb la conca hidrogràfica del riu Madriu i representa prop d'un 10% de la superfície d'Andorra.

Els seus terrenys es reparteixen entre les parròquies d'Encamp, Andorra la Vella, Sant Julià de Lòria i Escaldes-Engordany. Es tracta d'una exposició de 8 plafons.

4.1.20.1. Assistència i valoració

Escola	Visitants i dates
Col·legi Sant Ermengol	200 alumnes
Universitat d'Andorra	200 estudiants
Total	400 persones

La valoració és positiva.

4.1.21. Exposició “Quan ens ve a veure l'Ossa, fem festa grossa!”

Andorra, com a país de muntanya, ha hagut de sobreposar-se a condicions adverses: fred i neu, pendents escarpats, esllavissades, riudes i tota mena de perills que s'amagaven als boscos. A l'hivern, l'estació que solia ser la més dura de l'any, fem festa grossa per celebrar que ens hem guanyat el nostre espai en un entorn complicat. És així que van néixer les Festes de l'ossa a diversos indrets del país. La Festa de l'ossa és una farsa, és a dir, una representació en forma de comèdia d'un sol acte. És una expressió cultural viva i dinàmica, un ritual que obre un espai de trobada de la comunitat. En aquests moments ens permetem parlar obertament dels esdeveniments de l'any de manera festiva, però també sarcàstica, crítica i qüestionadora.

Els plafons: Quan ens ve a veure l'Ossa, fem festa grossa!; L'Ossa a casa nostra: una mica d'història; El ball de l'Ossa d'Encamp; Coneix els personatges; L'última Ossa d'Ordino; Les Festes de l'Os a França; Les Festes de l'Os a França; Hi ha ossos de veritat a Andorra?; Llegendes sobre les osses a Andorra.

4.1.21.1. Assistència i valoració

Escola	Assistència
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp	350 alumnes

La valoració és positiva.

4.1.22. Exposició “Néandertal”

Vegeu l'apartat de la francofonia de la memòria.

4.1.23. Exposició “Nous et les autres. Des préjugés au racisme”

Vegeu l'apartat de la francofonia de la memòria.

4.1.24. Simposi cultural de la joventut sobre el patrimoni del 17 al 21 d'abril del 2024

Amb l'objectiu de celebrar el Dia mundial de la diversitat cultural per al diàleg i el desenvolupament (21 de maig del 2024), es va engegar una nova edició del Simposi anual de la joventut sobre el patrimoni cultural mundial (World Cultural Heritage Youth Symposium) per a la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO.

El simposi està organitzat pel Club Cultural i Educatiu per a la UNESCO de Grècia i la Comissió Nacional Grega per a la UNESCO, amb la col·laboració de l'Acadèmia Olímpica Internacional. La iniciativa compta amb el suport del Centre d'Informació Regional de les Nacions Unides (UNRIC) i de la Càtedra UNESCO de Política intercultural per a una ciutadania activa i solidària - Universitat de Macedònia, Grècia.

L'objectiu del simposi és reunir alumnes i professors d'arreu del món per promoure el coneixement i el respecte mutu entre les cultures i contribuir a la creació d'una nova generació de ciutadans del món que se sentin units en la diversitat i que vulguin construir un futur sostenible per a tothom. Per aconseguir-ho, es considera important intercanviar coneixements i experiències, i interactuar i treballar amb un objectiu comú al voltant del patrimoni cultural mundial. El simposi se centra en el patrimoni immaterial amb el lema: "Aquest és el nostre patrimoni cultural viu!".

El ministeri encarregat de l'educació i la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO han ofert a les escoles que formen part de la Xarxa d'escoles associades de la UNESCO la possibilitat de presentar una proposta per participar en el Simposi.

L'escola interessada a participar en el Simposi havia de preparar una presentació sobre un bé cultural immaterial d'Andorra.

S'han presentat l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino i l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp. L'escola guanyadora ha estat l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp.

La valoració és molt positiva. És un projecte que es proposarà el curs vinent a les escoles de la xarxa UNESCO si hi ha disponibilitat pressupostària.

4.1.25. XXVI Trobada de joves científics de la UNESCO sota el lema "Pau , justícia i institucions eficients" del 23 al 26 de gener del 2024 a Santarém (Portugal)

La trobada és organitzada cada any per l'Escola Secundària de Sá da Bandeira, a la localitat portuguesa de Santarém. Els objectius de la trobada són: educar per a la ciutadania, en aquest cas basant-se en el desenvolupament sostenible, incentivar l'intercanvi d'experiències i coneixements entre els participants de diversos països i estimular el treball cooperatiu per donar solucions a les diferents problemàtiques.

L'objectiu és promoure societats pacífiques i inclusives per al desenvolupament sostenible, basades en el respecte universal de la justícia i dels drets humans.

Dos alumnes de l'Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma acompanyats per una professora d'anglès van participar en la Trobada internacional de joves científics de la UNESCO, celebrada del 23 al 26 de gener del 2043 a Santarém, Portugal.

L'experiència ha resultat molt enriquidora per als alumnes, que van conviure amb joves de diversos països.

L'activitat es proposarà el curs vinent si hi ha disponibilitat pressupostària.

4.1.26. Setmana de la ciència, 11, 12, 13 i 15 de març del 2024

Amb la voluntat de fomentar el gust per la recerca i la creativitat científica, des de la coordinació de la xarxa d'escoles associades de la UNESCO d'Andorra hem organitzat uns tallers de química.

4.1.26.1. Taller "La química en colors" (12-14 anys)

Taller 1. En aquest taller els alumnes han experimentat els canvis de colors que es produeixen per efecte d'alguns indicadors naturals i artificials i també per reaccions químiques en les que hi ha un canvi de color entre els reactius inicials i els productes formats.

Taller 2. El concepte de color és molt potent a química, gairebé es pot utilitzar com un sinònim de substància química (pura o no) tot i que diferents substàncies poden tenir el mateix color. El taller es fonamenta en dues idees bàsiques:

Primera. Seguint el rastre dels colors es veuen les substàncies que hi ha en un sistema material determinat, com es mouen, si reaccionen,...

Segona. L'alumne s'introdueix en un concepte físic i químic concret a través d'una experiència pràctica.

4.1.26.2. Taller “La química en colores” (14-16 anys)

Taller 1. En aquest taller els alumnes han observat algunes reaccions químiques amb efectes capriciosos, vistosos que trobem sorprenents. En concret, han experimentat els efectes de reaccions rellotge, determinades per un canvi de color.

Taller 2. Les reaccions químiques a la gota tenen molts avantatges: usen quantitats molt petites, produeixen pocs residus,... i són una tècnica senzilla d'anàlisi qualitatiu que permet saber si en una mostra tenim uns anions o cations determinats. L'objectiu del taller ha estat poder relacionar algunes substàncies molt habituals a química: sulfat de coure, permanganat de potassi,... amb els seus colors i el seu comportament en algunes de les seves reaccions més destacades.

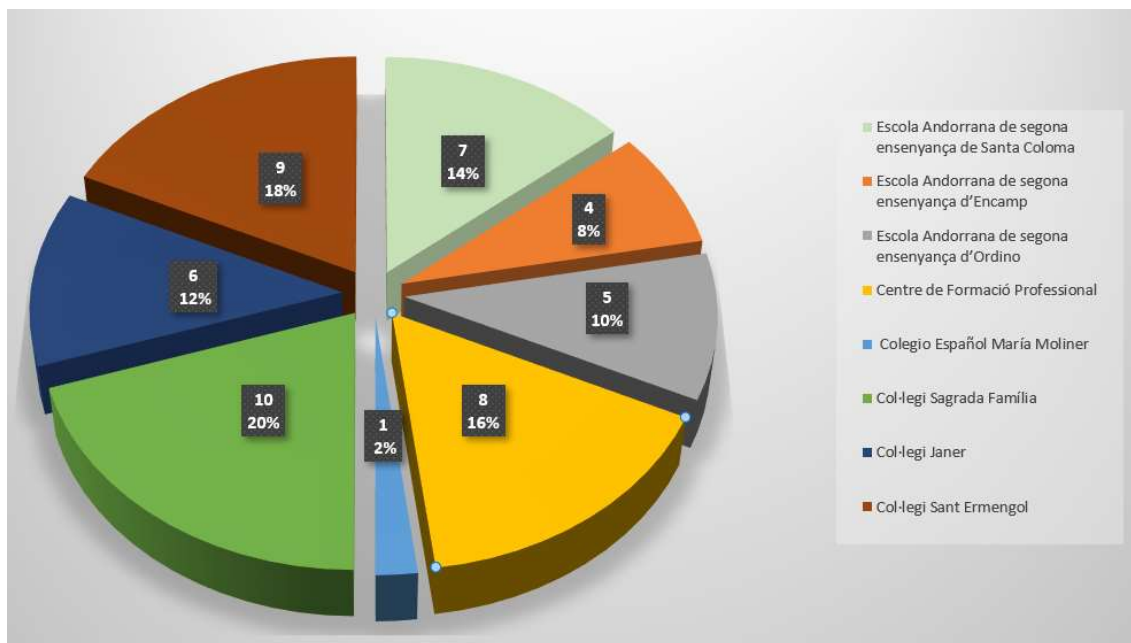
Les activitats han anat a càrrec de Montserrat Pont (taller 1) i Rosa Tomàs (taller 2), catedràtiques de física i química d'ensenyament secundari.

4.1.26.3. Valoració i assistència

Escola	Assistència
Colegio Español María Moliner	160 alumnes
Col·legi Sant Ermengol	90 alumnes
Total	250 alumnes

La valoració és positiva. Es proposarà la setmana de la ciència el curs vinent. El tema està per definir.

4.1.27. Quadre recapitulatiu del nombre d'activitats realitzades per a cada escola

5. Memòria del curs escolar 2023-2024 dels centres educatius de la Xarxa d'Escoles Associades de la UNESCO

La memòria de cada escola se'ns ha de lliurar el 8 de juliol del 2024 i serà objecte d'una memòria específica que penjarem al web de la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO amb un enllaç a la nostra web.

6. Conferència mundial de la UNESCO sobre educació cultural i artística. Abu Dhabi, Emirats Àrabs Units del 13 al 15 de febrer del 2024

Del 13 al 15 de febrer del 2024 va tenir lloc a Abu Dhabi la Conferència mundial de la UNESCO sobre educació cultural i artística. Hi va participar el secretari d'Estat d'Educació i Universitats i una delegació del Ministeri de Cultura.

El discurs del secretari d'Estat va tenir com a eix vertebrador la institucionalització i la valoració de l'educació cultural i artística.

Des de l'àrea es va preparar el discurs del secretari d'Estat d'Educació i Universitats en francès.

Per a més informació vegeu l'expedient corresponent.

7. Enquesta online de la UNESCO sobre les accions dutes a terme per transformar l'educació

Hem respost a l'enquesta. Per a més informació, vegeu l'expedient corresponent.

8. Participació a la conferència sobre el diàleg ministerial d'alt nivell sobre educació per a la pau. París, 8 de novembre del 2023

El 8 de novembre de 2023 la UNESCO va discutir el paper de l'educació en la promoció d'una pau duradora, amb joves, artistes i funcionaris educatius d'arreu del món.

Construir la defensa de la pau en la ment dels homes i de les dones a través de l'educació en el sentit més ampli és el centre del mandat de la UNESCO i continua sent el motor de l'organització. És necessària una nova visió de l'educació que evolucioni amb les exigències dels nostres temps per donar resposta a les crisis i als reptes contemporanis més crítics.

En nom del Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats hem redactat una intervenció que ha estat llegida per la Delegada Permanent prop de la UNESCO, Sra. Eva Descarrega.

9. Qüestionari de la UNESCO per a l'adhesió al partenariat per a una educació verda

Hem respost al qüestionari. Per a més informació, vegeu l'expedient corresponent.

10. Onzena consulta dels Estats membres sobre l'aplicació del Conveni i la Recomanació sobre la lluita contra la discriminació en l'àmbit de l'ensenyament (1960)

El Conveni contra la discriminació en l'àmbit de l'educació i la Recomanació contra la discriminació en l'àmbit de l'educació, aprovades per la Conferència General de la UNESCO el 1960, responen al mandat "d'aconseguir gradualment l'ideal d'una igualtat d'oportunitats per a l'educació per a tots, sense distinció de raça, de sexe i de condicions econòmiques o socials". El Conveni és el primer instrument internacional jurídicament vinculant que garanteix el dret a l'educació.

El dret a l'educació és avui un dels principis fonamentals sobre els quals es basa l'Agenda Educació 2030 i l'objectiu de desenvolupament sostenible 4 (ODS 4) adoptat per la comunitat internacional l'any 2015 amb la finalitat de garantir el dret a l'educació. Engloba en el seu abast les múltiples dimensions del dret a l'educació.

El Conveni ha estat reconegut com una de les pedres angulars de l'agenda Educació 2030. També constitueix una eina poderosa per avançar en l'assoliment de l'ODS 4 mitjançant una coordinació efectiva entre l'acció normativa i l'acció operativa.

Tenint en compte l'agenda Educació 2030, el seguiment del Conveni és d'una importància cabdal perquè l'educació sigui realment inclusiva per a tothom i per combatre la persistència de les desigualtats en termes d'accés, participació i resultats d'aprenentatge a tots els nivells, especialment entre els més grups vulnerables. Això és especialment cert perquè, en el context actual, els països estan treballant per reactivar l'educació després de les interrupcions provocades per la pandèmia de la COVID-19.

El Conveni està estretament alineat amb l'ODS 4 i amb el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals (1966), el Conveni sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra les dones (1979), el Conveni sobre els Drets dels Infants (1989) i el Conveni sobre els drets de les persones amb discapacitat (2006).

Andorra ha elaborat l'informe de l'onzena consulta.

Per a més informació vegeu l'expedient corresponent.

11. Candidatura "Andorra, reserva de la biosfera"

Hem corregit l'apartat d'educació de l'informe que coordina Andorra Recerca + Innovació.

Per a més informació, vegeu l'expedient corresponent.

12. Informe 2023 del Departament d'Estats Units sobre la llibertat religiosa

Hem elaborat l'informe.

Per a més informació, vegeu l'expedient corresponent.

13. Enquesta mundial sobre els programes d'alimentació escolar de la fundació *Global Child Nutrition*

La *Global Child Nutrition* treballa amb una xarxa global de governs, actors del sector privat i societat civil per donar suport als programes de menjador escolar.

Els programes de menjador escolar, on els alumnes reben àpats o altres aliments a les escoles o a través de les escoles, són habituals a tot el món.

La Fundació *Global Child's Nutrition* va establir el 2019 una base de dades global única amb informació estandarditzada sobre programes d'àpats que abasten diversos sectors i activitats relacionades. 103 països van participar en la primera Enquesta Global el 2019.

La fundació té la voluntat d'actualitzar l'enquesta global periòdicament (per fer un seguiment dels canvis i identificar les tendències dels programes d'alimentació escolar al llarg del temps).

Andorra va començar a participar-hi el 2021 (segona enquesta). Aquest any hem participat a la tercera.

Hem respost a l'enquesta. Les dades figuren en l'expedient i en la fitxa de resultats.

5. 7a TROBADA DE JOVES CIENTÍFICS

13 de març del 2024

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Fer treballar conjuntament entorn d'un projecte comú docents i alumnes dels tres sistemes educatius i dissenyar activitats al seu voltant			X
Fer conèixer i compartir, si escau, experiències i metodologies didàctiques i pedagògiques al voltant de la ciència			X
Fomentar el gust per la recerca i la creativitat científica, convocant la 7a Trobada de joves científics			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans i financers

L'organització de la Trobada ha anat a càrrec de l'Àrea amb la col·laboració de la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO i de FEDA Cultura.

2.2. Recursos financers, interns i externs

FEDA Cultura ha dotat els premis amb 3.000 € i el MRIEU ha aportat 1.123 € per a l'esmorzar i l'edició dels vídeos.

2.3. Recursos tecnològics

S'han utilitzat els recursos informàtics ordinaris i s'ha penjat tota la informació a la pàgina web d'educació. Consulteu la web per visionar els projectes de cada escola.

[Trobada de joves científics \(educacio.ad\)](http://educacio.ad)

3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

3.1. 7a Trobada de joves científics

El Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats i la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO, amb la voluntat de fomentar el gust per la recerca i la creativitat científica han organitzat la 7a Trobada de joves científics.

Hi han participat uns 100 alumnes.

La presentació dels treballs s'ha fet el 13 de març al Centre de Congressos d'Andorra la Vella (Sala Consòrcia). S'ha atorgat un premi de participació de 250 € per la compra de material científic i un diploma a cada centre educatiu.

3.2. Llista de projectes i d'escoles participants

Centres educatius	Projectes
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp Nom dels alumnes: Unia Garcia, Iker Ordoñez, Hector Ribeiro, Brayan Urones, Violeta Kalamar, Lucía Becerra, Bruno Haddid, Renata Ciramí, Sandra Gómez, Marta Cabases, Pol Roca, Ìu Francico, Inés Alís, Inés Rodríguez. Nivell educatiu: tercer i quart de segona ensenyança. Professors: Vicky Ticó, professora de ciències físiques i de la natura, i David Huete, professor de ciències. Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp.	Anàlisi d'una mostra de morter Anàlisi d'una mostra de morter procedent de de l'església de Sant Vicenç d'Enclar, a Andorra la Vella. Els alumnes determinen la proporció entre l'aglomerant i l'àrid d'una mostra de morter i fan l'anàlisi granulomètrica. L'objectiu del projecte és donar a conèixer la composició d'aquest material (morter) per apropar els alumnes al treball que duen terme els tècnics de restauració del ministeri encarregat de la cultura d'Andorra.

Lycée Comte de Foix Nom dels alumnes: Sara Armengol, Eliot Auder, Maé Ferré, Lukas Okhanashvili, Roc Armengol. Nivell educatiu: <i>terminale, section européenne</i>. Professora: Hélène Floriach, professora de física i química.	L'efecte d'hivernacle: origen, conseqüències i solucions L'efecte d'hivernacle és el procés pel qual l'atmosfera fa que un planeta s'escalfi, permetent l'entrada de radiació solar visible, però impedit o dificultant l'emissió de calor des del planeta. El nom de <i>efecte d'hivernacle</i> s'utilitza perquè, d'acord amb una descripció simple, els hivernacles s'escalfen d'una manera semblant. L'efecte d'hivernacle es dona a la Terra i es produeix de forma similar a Venus, Mart i, probablement, en altres planetes amb atmosferes. Els alumnes han exposat què és l'efecte d'hivernacle, les seves causes i les seves conseqüències, i com podem reduir-lo. També han realitzat alguns experiments.
Lycée Comte de Foix Nom dels alumnes: Júlia Palomares, Laia Rodríguez. Nivell educatiu: <i>terminale, section européenne</i>. Professora: Hélène Floriach, professora de física i química.	Què és l'acidificació dels oceans i per què és un problema? Els oceans s'estan tornant més àcids, i els científics creuen que el canvi està ocorrent més ràpid que en qualsevol altre moment de la història geològica. El culpable de l'acidificació és el diòxid de carboni addicional que els éssers humans han anat acumulant a l'atmosfera mitjançant la crema de combustibles fòssils, la tala de boscos i altres accions. Els alumnes han presentat les causes de l'acidificació dels oceans, com afecta l'oceà i les seves conseqüències. S'han dut a terme alguns experiments.

Lycée Comte de Foix Nom de les alumnes: Laia Lopez, Tamara Costa. Nivell educatiu: <i>terminale, section européenne</i>. Professora: Hélène Floriach, professora de física i química.	Què és l'efecte albedo i com afecta l'escalfament global? L'efecte albedo és una mesura de les propietats de la llum reflectida d'un objecte. Com més clara és la superfície, més gran és la seva capacitat per reflectir la radiació i, per tant, més gran és l'albedo. Els alumnes presentaran l'albedo de la superfície terrestre i la seva importància per al clima de la Terra, i la influència dels mecanismes de retroalimentació en el canvi climàtic. Els alumnes han dut a terme alguns experiments.
Lycée Comte de Foix Nom dels alumnes: Léa Buherne, Marta Solé, Jana Guerrero, Joan Porras. Nivell educatiu: <i>terminale</i>. Professor: Christian Dauch, professor de ciències de la vida i de la Terra.	L'ARN i la vida La vida va aparèixer gràcies a l'ARN, que és una molècula de nucleòtid monocatenari, però la informació genètica està continguda en l'ADN, una molècula doble de la cadena de nucleòtids, més estable que l'ARNm. Com passem de l'ADN a l'ARNm i de l'ARNm a la proteïna? Com podem obtenir ràpidament una seqüència de proteïnes d'una seqüència d'ADN? L'ús del programa en llenguatge Python ens permet fer-ho.

Col·legi Sant Ermengol Nom dels alumnes: Carlota Brangueret, Naran Casamajor, Jana Haro, Aran Jorge, Gerard Nadal, Àstrid Rieger. Nivell educatiu: 3r d'ESO. Professors: Núria Turmo, David Pérez, Lourdes Cirera i Anna Pla, professors de ciències i de l'assignatura aprenentatge i servei.	Sostenibilitat i medi ambient El projecte que presenta l'escola s'ha basat en l'estudi dels diferents tipus de plàstic, l'ús que s'hi dona i el seu reciclatge. Hem estudiat les seves característiques per poder entendre la problemàtica mediambiental que aquests materials comporten. Vist l'impacte d'aquests materials, s'ha volgut incidir en la sensibilització de l'ús abusiu del plàstic potenciant accions per reduir-lo en la nostra comunitat educativa, mitjançant campanyes, difusió de vídeos i tallers per als més petits de l'escola. Tenint en compte que l'escola és un gran generador de plàstic pel material d'escriptura (bolígrafs, retoladors, subratlladors...), de forma innovadora en el nostre centre ens hem centrat en l'estudi del plàstic, la sensibilització i la recollida per gestionar-lo correctament i reciclar-lo.
Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino Nom dels alumnes: Pol Ara, Iker Santana, Quio Álvarez, Beatriz Começanha, Aran Esquerré, Zoe Weissman, Eric Gomes, Nico Moreira, Mel Camina. Nivell educatiu: 3r de segona ensenyança. Professors: Marc Esquerré i Neus Morell, professors de ciències.	Estudi de les propietats de la llum Durant aquest curs ens hem dedicat a l'estudi de les propietats de la llum. Per això, hem estudiat i hem realitzat experiments per entendre quines són les seves principals propietats: l'espectre i la velocitat de la llum, la refracció i la reflexió. Per tal de complementar la informació, hem visitat el forn solar d'Odeillo, un dels més grans del món. Un cop finalitzat l'estudi, hem construït un forn solar parabòlic per tal de veure l'efecte de la reflexió i la refracció dels rajos solars. L'objectiu fou prendre consciència del potencial de l'energia solar i, al mateix temps, entendre i poder determinar el punt focal en diverses situacions. Finalment, tota aquesta investigació l'hem plasmat en un vídeo educatiu per tal de fer-ne difusió i despertar l'interès per les ciències entre els adolescents.
Lycée Comte de Foix	Tabac i salut El 2020, el 22,3% de la població mundial consumia tabac: el 36,7% dels homes i el 7,8% de les dones.

Nom dels alumnes: Tamara Costa, Mireia Moreira. Nivell educatiu: <i>terminale</i>. Professor: Christian Dauch, professor de ciències de la vida i de la Terra.	El tabac provoca més de 8 milions de morts cada any, incloent-hi 1,3 milions de no fumadors que estan exposats involuntàriament al fum. El tabac mata fins a la meitat de les persones que no deixen de fumar, segons l'OMS (Organització Mundial de la Salut). El tabac conté sobretot nicotina, una substància altament addictiva. Com podem explicar que els fumadors tinguin dificultats per abandonar la nicotina tot i que coneixen els perills? Com actua aquesta substància sobre el cervell?
Colegio Español María Moliner Nom dels alumnes: Alexandra Amorim, Adrián Cortés, Lucca García, Julián Martínez, Raiden Rabelo, Yuri Sendón, Uliana Solodina. Nivell educatiu: 4t d'ESO. Professora: Rosa Tomàs, professora de física i química.	El temps: una moda? Els alumnes han treballat com a científics per: - Observar (previsió amb apps i realitat durant una setmana i en diferents parròquies d'Andorra). - Fer una hipòtesi (per què el 2023 ha estat tan càlid?). - Experimentar (construcció d'instruments). - Treure conclusions de les dades i de la recerca. Han finalitzat amb una tasca de conscienciació: "Show the Andorra stripes."

Col·legi Sagrada Família Nom dels alumnes: Laura Guerra, Noa Fernandez, Noa Cayetano, Laia Iranzo, Pol Rodríguez, Carolina Rodrigues, Diego Gerhardt, Ada Martínez, Elena Muñoz, Bertran Mañaricua, Ian Marcos, Jan Aymamí, Eric Olària, Ramon Lladós, Roger Marticella. Nivell educatiu: 4t d'ESO. Professor: Emili Vergés, professor de ciències.	La càrrega de microorganismes a l'ambient L'experiment pretén comprovar si la ventilació de l'aula ajuda a reduir la càrrega de microorganismes en l'ambient, per poder reduir el risc d'infecció respiratòria. Per això s'han preparat plaques de Petri amb medi ric (PDA), per detectar el nombre de microorganismes de l'aire que cauen en una superfície concreta en un temps determinat. Aquestes plaques s'han exposat a l'ambient abans i després de ventilar l'aula durant 20 minuts. Després s'han recomptat els microorganismes i se n'ha identificat el tipus per microscòpia. Els resultats s'han descrit en un article científic escrit en català i en anglès.
Col·legi M. Janer Nom dels alumnes: Maria Viola, Dani Martín, Zoe López, Jan Guzmán, Laia Badia, Jan Font, Maria Puy, Pol Font, Oriol Porta, Edgar Garcia i Nacho Gianasso. Nivell educatiu: 3r d'ESO. Professor: Antoni Comella, professor de tecnologia.	Mesurem alçàries a distància La nostra proposta ha consistit a dissenyar i després construir un aparell que ha de servir per mesurar amb precisió l'alçària d'edificis a peu de carrer. El disseny de l'aparell i el seu funcionament han d'estar fonamentats en principis científics i s'han de justificar totes les decisions d'acord amb les matemàtiques, la física o qualsevol altra disciplina de les ciències. Un cop construït l'aparell s'han dissenyat i fet els corresponents experiments per contrastar-ne l'efectivitat i establir el seu grau de precisió en els mesuraments. Finalitzats els primers experiments, s'han proposat modificacions en l'aparell per millorar-ne l'efectivitat i, finalment, s'ha redactat un informe amb les conclusions pertinents.

La valoració és molt positiva. Professors i alumnes estan agraïts d'haver pogut intercanviar els projectes amb els altres centres educatius inscrits a la trobada.

6. XXIII JORNADA DE LES CIÈNCIES

“L’evolució humana”

1. Grau d’assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Fer treballar conjuntament entorn d’un projecte comú docents i alumnes dels tres sistemes educatius i dissenyar activitats al seu voltant			X
Fer conèixer i compartir, si escau, experiències i metodologies didàctiques i pedagògiques ja experimentades en cada un dels sistemes			X
Afavorir l’intercanvi intercultural a través de les llengües (la llengua com a expressió d’una cultura). Treballar en català, en francès i en castellà			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

L’organització de les activitats ha anat a càrrec de l’Àrea.

2.2. Recursos tecnològics

S’han utilitzat els recursos informàtics ordinaris.

2.3. Recursos financers

S’ha disposat d’una partida específica de 3.884 € per dur a terme la XXIII Jornada.

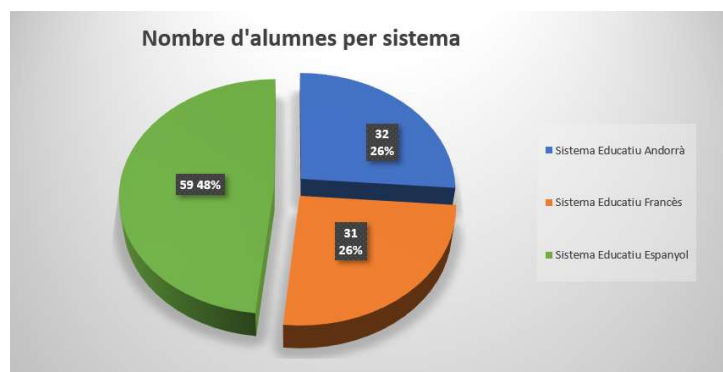
3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

3.1. XXIII Jornada de les ciències “L’evolució humana”, 8 de maig del 2024

És un projecte ben consolidat, ja que aquest curs escolar ha tingut lloc la XXIII Jornada. Hi participen els alumnes de primer de batxillerat dels tres sistemes educatius. El tema triat enguany pels professors ha estat “L’evolució humana”. La jornada consta, d’una banda,

d'uns tallers en què els alumnes i els professors de cada sistema educatiu treballen conjuntament –taller de matemàtiques, de biologia, i de física i química, i de l'altra, d'una conferència impartida per un prestigiós especialista en el tema escollit i d'un esmorzar per a tots els participants.

Hi han participat 122 alumnes (29 de Sant Ermengol; 32 de l'Escola Andorrana de batxillerat; 31 del Lycée Comte de Foix i 30 del Colegio Español María Moliner) i 13 professors.

3.2. Tallers de la XXIII Jornada de les ciències

3.2.1. Tallers de matemàtiques

3.2.1.1. Taller “Evolució de la comunicació a distància”

Professors: Maite López i Josep Gavalda, professors de matemàtiques. Colegio Español María Moliner

Es tracta de conèixer com durant els segles la comunicació en distàncies llargues ha estat necessària i com la trigonometria hi ha tingut un paper fonamental, tot i que les estructures teòriques d'aquesta disciplina encara no estaven establertes. S'ha mostrat l'evolució des dels temps en què les talaies eren els punts visibles a llarga distància i on un foc significava un senyal d'avís, fins al moment actual, en què un raig làser viatja a través d'un canal minúscul per manar milers de milions d'informacions de manera simultània. S'ha fet un simulacre de canal òptic amb una bota de vidre en la qual s'han introduït dos mitjans fluids de diferent índex de refracció. S'ha llançat un llamp làser i s'ha calculat l'abast depenent del seu angle d'incidència.

3.2.1.2. Taller “L'evolució dels nombres”

Professors: Joan Antoni Alfaro, professor de matemàtiques, Col·legi Sant Ermengol, i Montse Muñoz, professora de matemàtiques, Escola Andorrana de batxillerat

Els nombres són i han estat presents en les nostres vides. La humanitat ha tingut sempre la necessitat de comptar. A mesura que els pobles i civilitzacions han anat evolucionant ha estat cada vegada més necessari buscar una manera senzilla de representar els nombres, quantificar els objectes per facilitar-nos la vida quotidiana.

En aquest taller s'han donat a conèixer diferents sistemes de numeració, des de la simbologia que utilitzaven els egipcis fins la numeració àrab passant pels babilonis i els grecs.

A partir d'un joc de cartes, els alumnes han descobert i s'han endinsat en l'evolució de les grafies dels nombres i han realitzat un diari amb les dades rellevants de les vostres vides.

3.2.2. Tallers de física i química

3.2.2.1. Taller de física “Com funciona l'ull des de la perspectiva de l'evolució humana”

Professors: Hélène Floriach i Éric Lafitte professors de física i química. Lycée Comte de Foix

En el taller s'ha tractat la visió en els éssers humans: la visió de lluny, la visió de prop, els defectes, la comparació amb animals, la visió del color....

El principi de funcionament de l'ull: ús d'una modelització sobre un banc òptic amb diafragma, lent i pantalla per entendre el fenomen de l'acomodació.

Els defectes de l'ull: miopia, hipermetropia estudiada a partir de proves d'agudes visual (visió de lluny i de prop amb un quadre d'optometria). La correcció de defectes amb lents convergents i divergents. Visió dels colors (l'home: una espècie tricromat). Defectes de la visió del color (Daltonisme).

3.2.2.2. Taller de química “Explorant la connexió: evolució humana i contaminació”

Professores: Anna Pla, professora de ciències, Col·legi Sant Ermengol i María Inmaculada Pierres Duarte-Ferreira, professora de física i química, Colegio Español María Moliner

En aquest taller, s'ha explorat la relació entre l'evolució humana i la contaminació atmosfèrica i ambiental a través de pràctiques interactives. S'ha estudiat com l'evolució de l'espècie humana, la industrialització i el transport han impactat en l'entorn al llarg del temps. Mitjançant l'anàlisi de gasos d'efecte hivernacle, s'ha analitzat com aquests provoquen un augment de la temperatura ambiental. A més, s'ha vist els efectes negatius de la pluja àcida en la vegetació, aigües superficials i sòl.

Aquest taller ha proporcionat als participants una oportunitat per explorar la relació intrínseca entre l'evolució humana i la contaminació, fomentant la consciència ambiental i la col·laboració per abordar aquest desafiament crític per al benestar del nostre planeta.

3.2.3. Tallers de biologia

Taller 3.2.3.1. Taller “A la recerca dels avantpassats de l'ésser humà”

Professors: Alice Bourcereau i Christian Dauch, professors de ciències de la vida i de la Terra. Lycée Comte de Foix

Des de fa molt de temps, l'ésser humà es pregunta sobre els seus orígens. Aristòtil, al segle IV aC, va ser el primer en escriure sobre la comparació i classificació de les espècies. A la segona meitat del segle XIX va néixer la paleoantropologia, la ciència que estudia els fòssils humans o els prehumans i la història evolutiva del llinatge humà. La idea d'evolució es va afirmar el 1859, amb la publicació per Charles Darwin del llibre "L'origen de les espècies". El 1856, a Alemanya, s'acabava de descobrir el primer home fòssil, el neandertal. Des de

llavors, s'han trobat i catalogat milers de fòssils d'homínids. Com orientar-se? Com s'identifica un fòssil del llinatge humà? En aquest taller, els alumnes han determinat a quina espècie del llinatge humà pertany el crani que se'ls ha proporcionat. Per fer-ho, han realitzat mesures i observacions per tal de situar correctament el fòssil proposat en el llinatge humà.

Taller 3.2.3.2. Taller “Misteris paleontològics”

Professores: Clàudia Figuera, professora de biologia i química i Maria Cerdà professora de física. Escola Andorrana de batxillerat

El taller ha consistit en un joc format *Scape Room* on els alumnes agrupats en diferents grups (3-4 persones) han anat resolent diferents enigmes relacionats amb la física i la química que els permeti avançar en el joc. La targeta de presentació per iniciar el joc fou la següent: us trobeu en un laboratori secret on el temps i la història s'han entrelaçat en un enigma paleontològic. Cada fòssil és una peça crucial per desemascarar els secrets de l'evolució. En aquesta sala, trobareu fòssils de diverses èpoques, però estan desordenats. La vostra tasca és restaurar l'ordre temporal, descobrint les espècies i les seves èpoques mitjançant diverses tècniques de datació. Cada enigma resolt els ha acostat més a la veritat. Han disposat d'una hora per completar la missió i sortir-ne victoriosos.

Taller 3.2.3.3. Taller “Què ens expliquen els ossos”

Professors: Ana Maria Redondo i Roberto Canamero, professors de biologia. Colegio Español María Moliner

Els ossos i les dents són els materials més durs de l'organisme humà i per aquest motiu podem recuperar ossos i dents d'individus que van viure o morir fa milers d'anys. Amb l'estudi d'aquest material podem esbrinar l'edat en què van morir, si eren homes o dones, l'alçada que tenien, les malalties que van patir en vida, com era la seva alimentació i el seu estat de salut i, en molt comptades ocasions, fins i tot es pot establir la causa de la mort. Per això en el taller s'ha utilitzat una rèplica d'un esquelet humà muntat, i una col·lecció osteològica que inclou les diferents parts esquelètiques del cos humà, a més de diferents fitxes amb informació per a la determinació del sexe, de l'alçada i l'edat i de les patologies.

3.3.2. El conferenciant

Juan Luis Arsuaga. És doctor en biologia per la Universitat Complutense de Madrid, de la qual és catedràtic de paleontologia a la Facultat de Ciències Geològiques. És també director del Centre Mixt UCM-Institut de Salut Carles III d'Evolució i Comportament Humans.

La major part de la seva carrera científica s'ha desenvolupat als jaciments de la Serra d'Atapuerca, que codirigeix. Aquest projecte va obtenir el Premi Príncep d'Astúries d'Investigació Científica i Tècnica el 1997. També codirigeix les excavacions dels jaciments de neandertals de Pinilla del Valle (Madrid).

És autor d'un gran nombre de publicacions científiques, entre les quals destaquen vuit articles a la revista *Science* i deu a *Nature*. Ha dirigit vint-i-una tesis doctorals.

És autor, en solitari o en col·laboració, de nombrosos llibres de divulgació científica traduïts a molts idiomes, entre els quals destaquen: *La especie elegida*; *El collar del neandertal*; *Los aborígenes*; *Al otro lado de la niebla*; *Amalur. Del átomo a la mente*; *El reloj de Mr. Darwin*; *El primer viaje de nuestra vida*; *Breve historia de la Tierra con nosotros dentro*; *El*

sello indeleble; Vida; La gran historia; La vida contada por un sapiens a un neandertal; La muerte contada por un sapiens a un neandertal, i Nuestro cuerpo.

3.3.2. La conferències

3.3.2.1. Conferència per als alumnes “Els neandertals”

Resum: L'espècie de l'evolució humana més ben coneguda després de la nostra són els neandertals. Fins i tot hem seqüenciat el seu genoma. Ens fascinen i ens intriguen. No són els fòssils més antics, ni molt menys, però no deixen de publicar-se llibres sobre els neandertals. Alguna cosa tenen que ens inquieta profundament. En aquesta conferència hem intentat conèixer-los millor.

Assistents: 122 alumnes ,13 professors i 6 autoritats educatives (Total: 141 assistents).

3.3.2.2. Conferència per al públic “Viurem 1.000 anys?”

Resum: Si vols tenir èxit amb un assaig científic tens tres opcions. Dos són (molt) catastrofistes: la civilització es col·lapsarà i la intel·ligència artificial ens esclavitzarà. La tercera opció és (molt) optimista: viurem (gairebé) eternament. Per al conferenciant hi ha bones notícies per a les dues primeres profecies i males notícies per a la tercera. Ho va explicar durant la xerrada.

Assistents: 156 persones.

3.4. Calendari de reunions

23 d'octubre del 2023

18 de gener del 2023

19 de març del 2024

4 de juny del 2024

7. DISSETENES ACTIVITATS D'HUMANITATS

“Nosaltres i els altres. Dels prejudicis al racisme”

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Fer treballar conjuntament entorn d'un projecte comú docents i alumnes dels tres sistemes educatius i dissenyar activitats al seu voltant		X	
Fer conèixer i compartir, si escau, experiències i metodologies didàctiques i pedagògiques experimentades en cada un dels sistemes			X
Afavorir l'intercanvi intercultural a través de les llengües (la llengua com a expressió d'una cultura). Treballar en català, francès, castellà i anglès			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

L'organització de les activitats ha anat a càrrec de l'Àrea.

2.2. Recursos tecnològics

S'han utilitzat els recursos informàtics ordinaris.

2.3. Recursos financers

S'ha disposat d'una partida específica de 3.093 € per organitzar la jornada.

3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

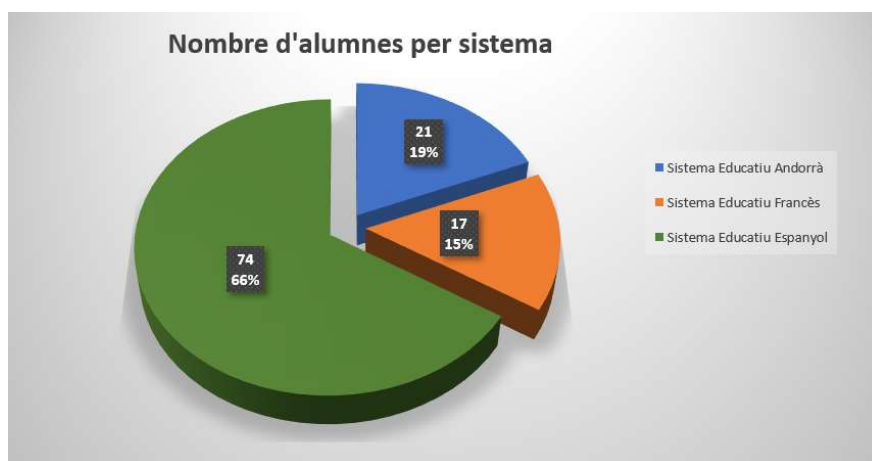
3.1. Dissetenes Activitats d'humanitats: “Nosaltres i els altres. Dels prejudicis al racisme”, 20 de març del 2024

Les primeres activitats d'humanitats es van iniciar el curs escolar 2007-2008. Hi participen els alumnes de primer de batxillerat dels tres sistemes educatius que conviuen a Andorra. Les activitats es proposen crear situacions pedagògiques que posin en relleu les humanitats com un espai de construcció de l'esperit crític. S'estructuren en tallers en què els alumnes i els professors dels tres sistemes educatius treballen plegats durant tot un matí; també s'ofereixen dues conferències (una per als alumnes durant el matí i una altra d'oberta al públic al vespre), impartides per un especialista de prestigi en el tema escollit.

Professors de les diverses assignatures participen en l'organització de les activitats d'humanitats, que pretenen, d'una banda, dinamitzar les assignatures de llengua, literatura, ciències socials i filosofia, per desvetllar l'esperit crític dels joves i, d'altra banda, permetre a professors i alumnes dels tres sistemes educatius de treballar plegats, de compartir experiències educatives i de conviure durant tot un dia.

El tema escollit aquest curs ha estat els prejudicis i el racisme.

Hi han participat 112 alumnes (17 del Lycée Comte de Foix; 21 de l'Escola Andorrana de batxillerat, 35 del Col·legi Sant Ermengol i 39 del Colegio Español María Moliner) i 10 professors.

3.2. Els tallers proposats

3.2.1. Taller 1. “Dels prejudicis al racisme”

Professors: Dani Areny, professora de francès; Mònica Sánchez, professora de llengua castellana i Àlex Garcia, professor d'història. Escola Andorrana de batxillerat

El taller consta de tres activitats: en la primera han jugat en grups de 7 a 10 persones al joc de taula *Sospitosos Inusuals*, en què s'observa la problemàtica del racisme amb els estereotips que tenen les societats. Aquest joc s'ha adaptat a la temàtica i als valors de la jornada. A continuació, s'han visionat fragments del primer episodi de la sèrie de la plataforma de Netflix *When they see us*.

Després s'ha fet un col·loqui entre tots els alumnes per debatre les conclusions a les quals podem arribar amb les actituds que han observat en la sèrie i, a partir d'aquí, s'han establert vincles amb les sensacions que pot provocar l'aspecte d'una persona quan prejutgem i atribuïm fets, característiques, etc., de manera generalitzada.

Per acabar s'ha demanat als alumnes quina solució es pot proposar per erradicar aquests prejudicis, amb notes adhesives a la pissarra.

3.2.2. Taller 2. “Prejudicis, és cert o real tot el que ens fan veure?”

Professors: Thierry Rico i Meri Botargues, professors d'anglès. Col·legi Sant Ermengol

L'objectiu del taller era fer una lliga de debat sobre el tema dels prejudicis de qualsevol mena a través dels mitjans de comunicació. L'objectiu de la competició era millorar les habilitats comunicatives dels alumnes participants i fomentar l'adquisició de competències transversals, com la seguretat, el treball en equip, la creativitat, la documentació, l'anàlisi, la construcció d'un discurs i la planificació i presa de decisions. Del debat, els alumnes han extret unes conclusions que s'han exposat al final del taller.

3.2.3. Taller 3. “Música sense fronteres”

Professores: María Muñoz, professora de llengua castellana i literatura i Encarnación Moya, professora d'història i geografia. Colegio Español María Moliner

La música té el poder de traspasar fronteres, connectar cultures i unir cors. Aquest taller no només ha buscat mostrar la riquesa de les diferències, sinó també crear un front unit contra la discriminació i la intolerància. La inclusió és la clau del futur per crear una societat inclusiva. L'objectiu del taller és fomentar la consciència sobre el racisme, la desigualtat, la inclusió i la diversitat i els seus impactes en la societat, a través de cançons, i desafiar estereotips i prejudicis. S'ha iniciat el taller amb una introducció sobre la importància dels eslògans en la publicitat i com poden influir en l'opinió pública, i els alumnes s'han organitzat grups de treball. Seguidament, s'han visionat els videoclips següents:

“Color Esperanza” i “Iguales”, de Diego Torres

“Black or White”, de Michael Jackson, i “Where is the Love”, de Black Eyed

“Grand corps Malade”, de Dimanche soir, i “On”, de Joyce Jonathan

"Obriu les portes", de Txarango, o "Jenifer", d'Els Catarres

Els alumnes han creat els seus eslògans i han rebut un retorn dels companys. Per acabar, s'ha posat en comú el treball dut a terme i s'ha organitzat un debat sobre l'impacte de les creacions.

3.2.4. Taller 4. “Els prejudicis i el racisme en la història de l'art”

Professores: Olivia Jany; Cécile Schwalen, professores de lletres i Elisabeth Labouteley, professora d'anglès. Lycée Comte de Foix

Ha estat un taller basat en la iconografia en perspectiva cronològica (pintures del segle XVII al XX, fotografia, etc.). Els alumnes han treballat en grups. Han visionat l'evolució dels prejudicis i del racisme en l'art. Han creat un mapa mental que esmenta elements de l'anàlisi d'imatges fixes i serveix per explicar prejudicis racials que es poden veure en el treball proposat al grup. S'ha demanat a cada grup que desviï la imatge proposada per tal de denunciar la imatge analitzada. L'objectiu del taller era mostrar que els prejudicis sobre raça, gènere i orientació sexual segueixen ben vius en la iconografia contemporània.

3.3. La conferències

3.3.1. El conferenciant

Jordi Serrallonga (Barcelona, 1969). Arqueòleg, naturalista i explorador. Un primat nòmada que alterna el treball de camp per diferents regions d'Àfrica, Àsia, Oceania i Amèrica amb la seva tasca docent com a professor d'Antropologia i Evolució Humana de la Universitat Oberta de Catalunya, així com al màster de Primatologia de la Universitat de Girona i al de Comunicació del Medi Ambient de la Universitat Autònoma de Barcelona. És col·laborador del Museu de Ciències Naturals de Barcelona i Premi de Recerca de la Sociedad Geográfica Española. Autor de diversos llibres, per exemple: *Díoses con pies de barro* (Crítica), *Un arqueólogo nómada en busca del Dr. Jones* (Desperta Ferro), *África en 10 palabras* (Plataforma Editorial) o *Mite, vida i extinció. Animals invisibles* (Nórdica / Capitán Swing). Divulga i comunica la ciència mitjançant la participació en diferents mitjans de comunicació, exposicions, conferències i tallers, alhora que dirigeix el projecte #ScienceFilmLab (ciència i cinema) i codirigeix el projecte Animals Invisibles.

3.3.2. Les conferències

3.3.2.1. Conferència per als alumnes: “Vèncer el monstre del racisme. Un viatge, amb la màquina del temps, fins al nostre bressol comú a l'Àfrica”. Centre de Formació de Professional

La millor manera d'erradicar el racisme de la nostra societat és mitjançant el coneixement. En efecte, el desconeixement de l'altre és el que ens aboca a idees equivocades; a la repetició de tòpics, errors i trets discriminatoris que només són invencions pròpies d'alguns, però que, en realitat, no tenen cap base científica. Precisament, la ciència és una de les eines més potents que tenim per desmuntar qualsevol tipus de pensament i posicionament racista; i és que tots els humans del planeta Terra pertanyem a una única espècie biològica: l'*Homo sapiens*. Som iguals. Les diferències de color de pell, costums o creences no ens separen, sinó que només ens parlen d'una llarguíssima història que va començar en el nostre bressol comú: l'Àfrica.

3.3.2.2. Conferència per al públic: “Les races humanes no existeixen... aleshores, per què existeix el racisme?”. Centre cultural La Llacuna

La ciència, sobretot gràcies a la genètica, va demostrar a finals del segle passat que les races humanes no existien. No hi havia cap raó empírica que justifiqués separar la població humana en grups racials. Una afirmació tan clara i potent hauria d'haver estat un argument més que suficient per desmuntar el racisme, però no ha estat així; malgrat la mobilització d'una majoria, encara existeixen minories poderoses que creuen en la desigualtat racial. És una tendència que creix, i que pot enquistar-se, tret que des de la ciència divulguem i denunciem que el terme *raça humana* és un artifici; un invent al servei dels interessos d'uns pobles que sempre van creure's, i es creuen avui, superiors a d'altres. En realitat venim totes i tots d'un mateix bressol africà.

Assistència: 120 alumnes i professors al matí i 45 persones al vespre.

3.4. Calendari de reunions

24 d'octubre del 2023

1 de desembre del 2023

29 de gener del 2024

9 d'abril del 2024

4. Valoració i continuïtat del projecte

Els professors valoren positivament la continuïtat del projecte.

8. ENSENYAMENT DE LA LLENGUA I LA CULTURA PORTUGUESES A LES ESCOLES D'ANDORRA

i

CONVENI DE COOPERACIÓ EDUCATIVA AMB LA REPÚBLICA DE PORTUGAL

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Vetllar per la implantació efectiva de l'ensenyament de la llengua i la cultura portugueses a les escoles d'Andorra		X	

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

Enguany, l'ensenyament de la llengua i la cultura portugueses a les escoles d'Andorra ha estat impartit per dos professores (ensenyament paral·lel).

Hi ha també un docent al Lycée Comte de Foix que depèn directament del centre (ensenyament integrat).

L'equip l'ha coordinat la Sra. Filipa Soares, coordinadora de l'ensenyament de la llengua i la cultura portugueses a Espanya i Andorra.

3. El curs escolar 2023-2024

3.1. L'ensenyament integrat al Lycée Comte de Foix

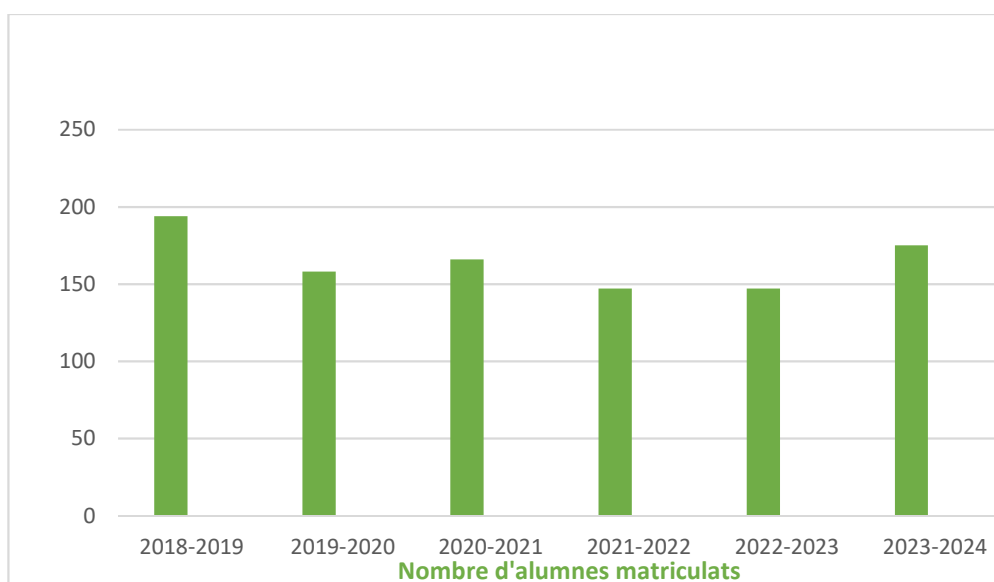
Al Lycée Comte de Foix, l'ensenyament de la llengua portuguesa es fa dins de l'horari lectiu. El nombre d'hores lectives és variable.

Hi ha un docent al Lycée Comte de Foix que depèn de l'Institut Camões i un altre docent del Ministeri d'Educació francès.

Adjuntem els efectius dels sis darrers cursos escolars al Lycée Comte de Foix.

Nivells	Curs 2018-2019	Curs 2019-2020	Curs 2020-2021	Curs 2021-2022	Curs 2022-2023	Curs 2023-2024
6ème	7	-	-	-	-	-
5ème	31	25	37	35	46	59
4ème	29	28	22	32	32	34
3ème	40	30	28	25	29	32

2nde Générale	9	19	16	11	9	8
1ère Générale	11	9	19	18	9	10
2nde Professionnelle	26	12	8	3	7	16
1ère Professionnelle	11	17	10	5	6	5
Terminale	13	10	9	18	5	9
Terminale Professionnelle	17	8	17	10	4	2
Total	194	158	166	147	147	175

Aquest curs escolar es constata un augment del nombre d'alumnes (+ 28).

3.2. L'ensenyament paral·lel a les escoles dels tres sistemes educatius

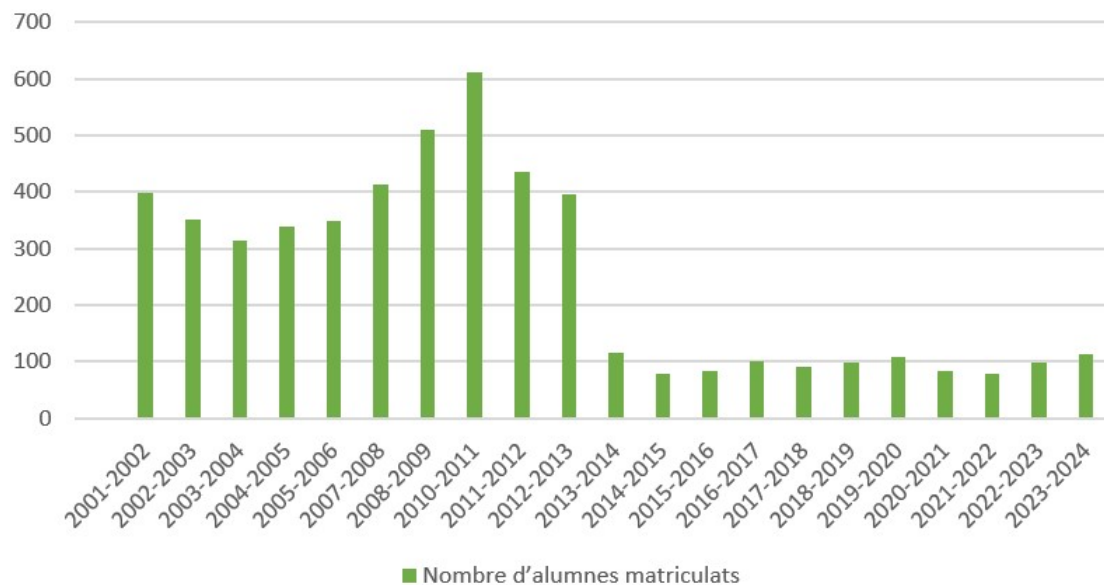
El curs 2023-2024 hi ha hagut 114 alumnes matriculats i 2 ensenyants (ensenyament paral·lel).

Aquest curs es constata un augment dels alumnes matriculats (+16 alumnes).

Curs escolar	Nombre d'alumnes matriculats
2001-2002	398
2002-2003	351

2003-2004	315
2004-2005	338
2005-2006	350
2007-2008	412
2008-2009	511
2010-2011	611 ¹
2011-2012	435
2012-2013	395
2013-2014	116
2014-2015	79
2015-2016	83
2016-2017	102
2017-2018	91
2018-2019	98
2019-2020	109
2020-2021	83
2021-2022	78
2022-2023	98
2023-2024	114

¹ : inclou les classes de la formació d'adults

S'han impartit classes de llengua i cultura portugueses (2 hores setmanals) fora de l'horari lectiu a alumnes provinents dels centres educatius següents:

Sistema educatiu andorrà

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança del Pas de la Casa

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Encamp

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Ordino

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de la Massana

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Santa Coloma

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança d'Escaldes-Engordany

Escola Andorrana de maternal i primera ensenyança de Sant Julià de Lòria

Escola Andorrana de segona ensenyança d'Ordino

Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp

Escola Andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma

Centre de Formació Professional

Escola Andorrana de batxillerat

Sistema educatiu espanyol

Colegio Español María Moliner (Primària i secundària)

Col·legi Sagrada Família

Col·legi Mare Janer

Sistema educatiu francès

Escola elemental Francesa del Pas de la Casa

Escola elemental francesa de Canillo

Escola elemental francesa d'Encamp

Escola elemental francesa d'Ordino

Escola elemental francesa de la Massana

Escola elemental francesa d'Andorra la Vella i de Santa Coloma

Escola elemental francesa d'Escaldes-Engordany

Lycée Comte de Foix

3. Valoració global del projecte

En general, es valora positivament el programa per a l'ensenyament de la llengua i la cultura portugueses implementat a les escoles d'Andorra. Aquest curs escolar ha estat marcat per tercer any consecutiu per un lleuger augment del nombre d'infants matriculats a les classes de llengua portuguesa.

4. Tasques pendents i continuïtat del projecte

- Règim d'equivalències entre els diplomes i títols dels sistemes educatius andorrà i portuguès pel que fa a l'ensenyament no universitari, inclòs l'ensenyament professional.
- Celebració d'una Comissió Mixta.
- Revisió del Conveni.

9. CONVENI HISPANOANDORRÀ EN MATÈRIA EDUCATIVA

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Assoliment dels objectius de Conveni hispanoandorrà en matèria educativa			X

2. Conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern del Regne d'Espanya en matèria educativa

Com ho marca el Conveni ha tingut lloc una Comissió Tècnica (13 de desembre del 2023) a Andorra i una Comissió Mixta (26 de gener del 2024) a Madrid.

En les dos reunions des de l'àrea s'ha treballat en la confecció de l'ordre del dia, dels continguts de cada punt i de la traducció a l'espanyol de les actes.

Vegeu les actes als expedients corresponents.

10. CONVENI FRANCOANDORRÀ EN L'ÀMBIT DE L'ENSENYAMENT

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Assoliment dels objectius de Conveni Francoandorrà en l'àmbit de l'ensenyament			X
Renovació del Conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa en l'àmbit de l'ensenyament	X		

2. Conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa en l'àmbit de l'ensenyament

Com ho marca el Conveni havia d'haver tingut lloc una Comissió Tècnica i una Comissió Mixta. La part francesa ha decidit posposar la Comissió Mixta fins després de la celebració dels Jocs Olímpics de París.

3. Renovació del Conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa en l'àmbit de l'ensenyament

La part francesa i la part andorrana han treballat en la renovació del text del nou conveni entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa en l'àmbit de l'ensenyament. Hi ha pendent la reunió tècnica de les dos parts per posar en comú la proposta de text.

Vegeu la documentació a l'expedient corresponent.

11. PARTICIPACIÓ ALS CONSEILS D'ÉCOLE DEL SISTEMA EDUCATIU FRANCÈS

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIUS	N. A.	A. P.	A.
Participar als <i>Conseil d'École</i> de l'Escola Primària Francesa d'Andorra la Vella			X

2. Calendari de reunions

La tècnica de l'àrea ha representat el ministeri a les reunions del *Conseil d'École* de l'Escola Primària Francesa d'Andorra la Vella.

Calendari de les reunions:

- 21 de novembre del 2023
- 12 de març del 2024
- 13 de juny del 2024

La informació i les actes dels *Conseils d'école* han estat gestionats per la Sra. Roser Mellado i el tercer trimestre per l'Edith Oroñez (administració).

12. 40a UNIVERSITAT D'ESTIU I TARDOR D'ANDORRA

1. Grau d'assoliment de l'objectiu

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Organitzar la 40a Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra		X	

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

Els recursos ordinaris de l'àrea

2.2. Recursos financers

La despesa de la Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra ha estat de 27.910 €.

2.3. Recursos tecnològics

S'han utilitzat els recursos informàtics ordinaris.

3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

3.1. El tema, les conferències i els conferenciant

La 40a Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra obre les portes amb el títol *Humanitat i evolució de la vida*.

Aquesta temàtica és una oportunitat per plantejar preguntes fonamentals:

- D'on venim els humans? Quin lloc ocupem en l'evolució de les espècies? Com s'ha creat al llarg del temps el que ara coneixem com a espècie humana? Quina visió de la nostra pròpia evolució hem anat construint?
- Com ens comportem amb el nostre entorn i la biodiversitat a escala planetària? Quines perspectives de futur tenim?
- Cap on anem? Com seran els humans del futur? Quina evolució seguiran els avenços científics recents i quines aplicacions hi donarem? Com influiran en l'evolució de la nostra espècie?
- Quines són les condicions de vida en l'univers? Quina perspectiva de futur tenim amb relació a l'univers?

Al llarg dels anys, aquest fòrum de reflexió ha analitzat alguns aspectes d'aquestes qüestions des de diverses perspectives. Destaquen les edicions dedicades a la ciència i al

cosmos (2010), la reflexió sobre la tecnologia i els perills que comporta (2017) i les darreres edicions sobre el desenvolupament sostenible (2016 i 2019).

En tots aquests àmbits del coneixement, els darrers deu anys han suposat un avenç incommensurable. Per això, en aquesta edició proposem escoltar quatre investigadors que ens ajuden a relativitzar la nostra posició com a espècie en relació amb l'evolució de la vida. Les sessions són presencials i tenen lloc els dies 16, 17, 23 i 24 de setembre del 2024.

3.2. Els ponents, les ponències i el moderador

La ponència inaugural del dia 16 de setembre inicia el cicle amb el títol *Claus essencials de l'evolució humana*. La conferència i la moderació de l'edició van a càrrec de José María Bermúdez de Castro, paleoantropòleg, codirector de les excavacions dels jaciments de la serra d'Atapuerca (1991-2024), director del Centre Nacional d'Investigació sobre la Evolució Humana (2004-2012), actualment membre *ad honorem*, covicepresident de la Fundació Atapuerca i membre de la Reial Acadèmia Espanyola (silló K).

Amb la seva recerca, el Sr. Bermúdez de Castro ens recorda la complexitat i la imbricació de la nostra evolució amb llinatges propers en el que s'ha anomenat sovint *l'arbre de la vida*. Partint de l'ancestre comú amb els ximpanzés fa set milions d'anys, ens explica com els avenços en l'àmbit de la genòmica dibuixen una estructura més aviat arbustiva, no lineal. Dins la nostra pròpia genealogia humana, iniciada fa uns tres milions d'anys, la nostra espècie, *Homo sapiens*, ha conviscut i s'ha entrecreuat amb d'altres com els neandertals o els denisovans. Conèixer aquestes altres tipologies d'humans i el seu llegat genètic ens dona una nova perspectiva i ens obliga a analitzar la nostra especificitat. Això ens permet copsar la nostra relació intrínseca amb el conjunt d'éssers vius i amb la biosfera de la qual fem part.

La conferència del dia 17 de setembre, *La humanitat davant els límits del planeta* va a càrrec de Frédérique Chlous, professora d'antropologia, directora general delegada de recerca, expertesa, valorització i ensenyament al Museu Nacional d'Història Natural de París i presidenta del Comitè Científic de l'Agència Francesa de la Biodiversitat (OFB). Des del seu coneixement de la biodiversitat, la Sra. Chlous ens explica les nostres dinàmiques d'interacció amb la biosfera i els reptes que es plantegen davant el canvi climàtic. La seva recerca se centra en les poblacions costaneres per tal de fer-les participar en la creació de noves sinergies amb el medi a escala global. Aquest treball és important perquè l'ocupació humana en aquestes zones és molt intensa arreu del món i la gestió dels oceans és clau per assegurar la nostra pròpia supervivència.

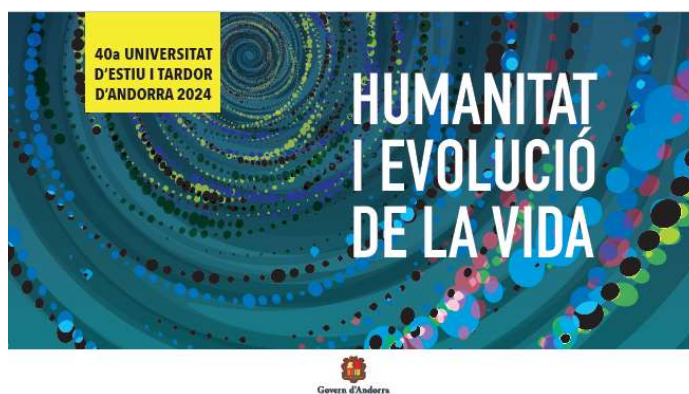
La conferència del dia 23 de setembre, *Els humans moderns: present i futur*, va a càrrec de Salvador Macip, catedràtic de medicina molecular al Departament de Biologia Molecular i Cel·lular de la Universitat de Leicester i director dels Estudis de Ciències de la Salut de la Universitat Oberta de Catalunya. El seu coneixement del corrent de pensament transhumanista ens aporta elements de reflexió sobre els humans del futur. Davant el ventall de possibilitats d'intervenció sobre el cos humà i l'impacte de la tecnologia en la nostra vida, és imprescindible pensar les conseqüències dels darrers avenços tecnològics en l'àmbit de la genòmica i la intel·ligència artificial.

La conferència del dia 24 de setembre, *Humanitat i univers: paràmetres per a la vida i l'exploració*, va a càrrec del Carlos Briones, investigador del Consell Superior d'Investigacions Científiques al Centre d'Astrobiologia (CSIC-INTA) i divulgador científic. Les projeccions de futur de la humanitat ens porten a pensar entorns més llunyans, fora del nostre planeta. Com a ciència jove, l'astrobiologia combina els avenços de diferents camps (física, química, geologia, biologia i enginyeria) i inclou també la filosofia perquè és essencial tenir una visió holística del fenomen de la vida a l'hora de definir-ne i estudiar-ne

els paràmetres fora del nostre planeta. La recerca del Sr. Carlos Briones ens exposa les possibilitats de formes de vida en altres punts del sistema solar o en planetes extrasolars. Això ens fa prendre consciència de les condicions excepcionals que ofereix actualment la Terra per a la vida i de la necessitat de ser respectuosos en l'exploració de l'espai.

Per cloure el cicle, a partir de les aportacions dels debats, la missió del moderador que és el Sr José M. Bermúdez de Castro és exposar el fil conductor d'aquesta reflexió a quatre veus sobre el passat, el present i el futur de la nostra espècie i la seva relativa importància en l'evolució de la vida i la immensitat de l'univers.

La 40a Universitat d'Estiu d'Andorra serà objecte d'una memòria específica.

13. VII i VIII EDICIÓ DEL PREMI INTERNACIONAL ANTONI CALVÓ ARMENGOL

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Atorgar el VII i VIII Premi Internacional Antoni Calvó Armengol			X

2. Recursos utilitzats

2.1. Recursos humans

El treball ha anat càrrec de l'Àrea.

2.2. Recursos tecnològics

S'han utilitzat els recursos informàtics ordinaris.

2.3. Recursos financers, interns i externs

S'ha disposat d'una partida específica de 15.000 € per al pagament del VIII premi.

També s'ha fet efectiu el pagament del VII premi amb 15.000 €. L'organització del premi ha tingut un cost de 2.331 €.

3. Metodologia de treball, difusió i temporització de les activitats

3.1. El Premi internacional Antoni Calvó Armengol

El guardó va néixer l'any 2008 com a homenatge al jove economista andorrà Antoni Calvó Armengol, mort l'any 2007 als 37 anys. El Sr. Calvó, va ser professor de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Barcelona School of Economics i va deixar una extensa bibliografia amb contribucions acadèmiques molt destacades en l'àmbit de l'economia social.

El premi internacional Calvó Armengol l'atorguen cada dos anys el Govern d'Andorra i la Barcelona School of Economics a un investigador en economia, o altres ciències socials, de menys de 40 anys, que hagi contribuït a la comprensió de les estructures socials i les seves implicacions en les interaccions econòmiques. El premi, que inclou una dotació en efectiu de 30.000 €, reconeix els assoliments científics excepcionals de la persona guardonada.

Altres investigadors guardonats en les edicions anteriors han estat: l'economista Esther Duflo del Massachusetts Institute of Technology, guanyadora de la primera edició del premi (2010), que ha estat condecorada l'any 2020 amb el premi Nobel d'Economia i s'ha convertit en la persona més jove que ha rebut aquest guardó i la segona dona que l'obté; Roland Fryer (2012) i Raj Chetty (2014) de la Harvard University; Matthew

Gentzkow (2016) de la Stanford University; Melissa Dell (2018) i Benjamin Golub (2019) de la Harvard University.

L'acte de lliurament del VII i VIII Premi internacional Calvó Armengol ha tingut lloc el dimarts 11 de juny del 2024, a les 18.00 h, a l'auditori del Centre de Congressos d'Andorra la Vella. Les persones guardonades han estat els investigadors **Stefanie Stantcheva i Benjamin Moll respectivament.**

El jurat de la setena edició ha estat format pels professors Salvador Barberà de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Barcelona School of Economics, Antonio Cabrales, de la Universitat Carlos III de Madrid i Melissa Dell de la Universitat de Harvard, guanyadora del premi del 2017.

La Sra. **Stefanie Stantcheva**, és professora d'economia a la Harvard University i fundadora del *Social Economic Lab*. El seu treball se situa principalment en l'estudi de les polítiques públiques en l'economia, l'economia del treball, la macroeconomia i l'organització industrial. La seva recerca es basa en dos grans àrees: els efectes dinàmics de la política de taxes a llarg termini i l'economia social, que permet interpretar la manera en què les persones veuen les polítiques econòmiques basant-se en fenòmens socials concrets.

El jurat de la vuitena edició del Premi internacional Calvó Armengol ha estat format pels professors Antonio Cabrales, Melissa Dell, Benjamin Golub de la Northwestern University, guanyador del premi del 2019 i Joan Llull de l'Institut d'Anàlisi Econòmica (IAE-CSIC) i de la Barcelona School of Economics.

El Sr. Benjamin Moll és un macroeconomista que basa la seva investigació en la comprensió de les desigualtats dins i entre els països. La seva feina persegueix avançar en dos àrees de recerca principals: per què alguns països són molt més pobres que altres? I com impacten les enormes disparitats entre ingressos i riquesa en la macroeconomia i la política macroeconòmica.

Durant l'acte de lliurament, la professora Stefanie Stantcheva ha fet una breu intervenció enregistrada el professor Benjamin Moll ha pronunciat la conferència: *Els agents heterogenis en macroeconomia: vuit lliçons per a la política monetària i fiscal.*

3.2. El lliurament del premi

El lliurament del VII i VIII Premi internacional Calvó Armengol ha tingut lloc l'11 de juny del 2024 a l'auditori del Centre de Congressos d'Andorra la Vella.

Han assistit a l'acte 68 persones.

Aquest premi internacional es trasllada per les properes edicions al Departament d'Ensenyament Superior.

14. COMISSIÓ NACIONAL D'ACCÉS I AVALUACIÓ DE LA DOCUMENTACIÓ

1. Grau d'assoliment dels objectius

OBJECTIU	N. A.	A. P.	A.
Participar en la Comissió Permanent d'Avaluació de la Documentació			X
Participar en la Comissió Nacional d'Accés i Avaluació de la Documentació			X

2. Funcions de la CNADD

2.1. Les funcions de la CNAAD

La Llei 33/2021, del 2 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i govern obert té, entre les seves finalitats, ampliar i reforçar la transparència de l'activitat administrativa i garantir el dret d'accés a la informació i documentació pública. Per això, crea i regula un instrument central, la Comissió Nacional d'Accés i Avaluació de la Documentació (CNAAD), com a òrgan consultiu i decisor, amb una doble finalitat, garantir l'accés a la informació pública, i avaluar la documentació pública. És a dir, la CNAAD, d'una banda, estableix els criteris per al millor compliment de la normativa establerta en matèria de publicitat activa i accés als documents públics i d'altra pretén millorar la gestió documental, tant de l'Administració general i els òrgans i entitats que en depenen o que estan sota la seva direcció, com de l'administració comunal i els òrgans que en depenen, per tal d'aconseguir l'optimització de l'emmagatzematge de la informació i fer més entenedora pels ciutadans i entitats públiques i privades l'accés a la documentació de l'Administració.

Aquesta nova regulació, complementada amb la Llei 29/2021, del 28 d'octubre, qualificada de protecció de dades personals, configura un nou marc normatiu en relació amb el dret d'accés a la informació i documentació pública. Per assolir aquestes fites el legislador atribueix importants funcions i competències a la CNAAD per adoptar criteris de millora del compliment de les obligacions en matèria de publicitat activa i accés a la informació, i criteris generals sobre l'accés als documents públics, per avaluar la informació pública i per resoldre recursos administratius d'impugnació dels actes de l'Administració general i òrgans i entitats que en depenen o estan sota la seva direcció.

La CNAAD és un òrgan consultiu i decisor en matèria d'accés a la informació pública i en l'avaluació de la documentació i informació pública. Actua en l'àmbit de l'Administració general i els òrgans o entitats que en depenen o que estan sota la seva direcció, i també en l'àmbit dels comuns i els òrgans que en depenen en aquells aspectes que especifica la

Llei 33/2021 i d'acord amb el que estableix la Llei qualificada de delimitació de competències dels comuns.

La cap d'àrea forma part d'aquesta comissió com a persona titulada en història i especialista en història contemporània.

2.2. Calendari de les reunions i avaluació de les sèries documentals

Calendari de reunions de la Comissió Permanent d'Avaluació de la Documentació:

- 21 d'abril del 2024

Les sèries analitzades per la Comissió Permanent d'Avaluació de la Documentació i traslladades a la Comissió Nacional d'Accés i Avaluació de la Documentació han estat:

- Extradicions (des del 1994 fins a l'actualitat)
- Quaderns de ruta dels transports de mercaderies fets per viatge (Transports internacionals per carretera entre Andorra i Espanya)
- Cèdules d'habitabilitat (del 2000 fins a l'actualitat)
- Trasllat internacional de condemnats (del 2001 fins a l'actualitat)

La documentació i els acords de les reunions sobre el tractament de la documentació analitzada és gestionada pel Sr. Enric Manel Garcia i està disponible de manera restringida a la carpeta corresponent de l'espai Col·labora del Govern d'Andorra.

15. GESTIÓ ECONÒMICA I FINANCERA

Projecte	Despesa econòmica
Activitats de la francofonia	18.393€
Projectes de les escoles associades de la UNESCO	20.474 €
7a Trobada de joves científics	3.000 €
XXIII Jornada de les ciències	3.884 €
Dissetenes Activitats d'humanitats	3.093 €
VII i VIII premi Internacional Antoni Calvó Armengol	17.331 €
40a Universitat d'Estiu i Tardor d'Andorra	27.910 €
Total	94.085 €